

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

5te Aarg.

Den 15de Januar 1874.

No. 1.

Alf Brage

—eller—

Skolelæreren i Minnesota.

En original nord-amerikansk Fortælling

af

N. S. Hassel.

Motto: Den, som overvinder sig selv, er større end den, som indtager en Stad.

(Gammelt Ord.)

Men den, som lader sig overvinde af Guds Ord, beholder Sjælen til evig Tid.

Første Afsnit.

Alf Brages Forældre, hans Barndom og Ungdom.

Alf Brages Fader var en velhavende Gaardbruger i en af Norges bedste Egne, og det var et af hans høieste Ønsker, at Alf skulde blive Kjøbmand i Kristiania. Denne vilde ogsaa søie Faderen heri, skjønt han havde større Lust til Bogen end til Alenmaalet og Pengene. Men hans Fader lovede at hjælpe ham iveri, saasnart han blev myndig, og saa trøstede han sig med, at han da blev fri og sin egen Herre, kunde kjøbe mange Bøger, saa Tid nok til at læse i dem og desuden leve saa behageligt som muligt.

Samle Brage og hans Hustru lignede de fleste stiftelige og brave Folk i Norge. Han var en forstandig, driftig og nøiesende Mand. Nogle sagde, at han var ganske smaatig i mange Stykker, men Alle var enige i, at han var en brav og gjenmærlig Mand—man kan jo hellerikke være efter Alles Hoved; thi da skulde man vel blive underlig rar.—Baade han og hun var godgjørende; men en saare vigtig Ting forsømte de, nemlig at gjøre sine Børn tilgode med Guds Ord og Formaninger hentede derfra. Naar de paa Helligdagene ikke var i Kirke, læste han gjerne en Prædiken af Vinderot's Suspsitil for Alle som var i hans Hus og vilde høre derpaa; men det var ogsaa all det Guds Ord som lød der. Det var, som om de tænkte, at de kunde have Samsund med Gud hver Søndags Formiddag, men i de øvrige sex og en halv af Ugens Dage kunde være ham foruden. Guds Ord vilde de have til Søndagsbrug, men ikke til Hverdagsbrug; om Søndags Formiddagen skulde Gud saa Lov til at komme frem og tale til dem, men Resten af Ugen skulde han nok helst være taus og fraværende. Drevelen og Kjødet ud-

lægger og forklarer det tredje Bud paa den Maade, og næsten hele den stiftelige Verden vil have det saaledes forstaaet. Som saa mange Andre stammede de sig for at tale om Gud og Hans Ord imellem sig og kunde hellerikke komme sig til at tale med sine Børn derom. Denne heliige Pligt blev forsømt i Brages Hus, og maasse var det netop Følelsen heraf, som drev ham til at sørge for deres Skoleundervisning saa godt, han efter sin Mening kunde. Det vil sige, han sparede ikke paa Penge, naar det gjaldt dette Diemed, og var ikke bange for ganske alene at holde en dyr, men god Huskerer for et Aars Tid ad Gangen, naar han ikke paa anden Maade kunde skaffe sine Børn en god Undervisning. En god Opdragelse er den bedste Art, vi kan give dem, sagde han ofte, men forsømte selv det vigtigste Stykke af en kristelig Børneopdragelse. Alfs Moder havde i sin Barndom kun nydt en sparsom Undervisning og havde saa ringe Tanker om sin Kundskab og om sig selv, at dette maaske var Bevæggrunden hos hende til ikke at blande Guds Ord ind i sin Tugt og Formaning, om hun end undertiden kunde føle Traag dertil.

Alf var en meget flink Gut i Skolen, og hans sidste Huskerer, som selv var Student, vilde endelig, at Faderen skulde lade ham studere. Men Brage mente, at Alfs Skoleflid og Kundskaber vilde blive ham til ligesaa stor Nytte, naar han blev Kjøbmand; og Alf vilde jo ogsaa selv blive Kjøbmand, sagde han, skjønt han vidste, at hans Interesser vegede i en anden Retning, og at han vilde blive Kjøbmand, fordi hans Forældre ønskede det. Han havde to Brødre, men ingen af dem vilde blive Kjøbmand. Sigurd, som var den ældste, havde hverken Lust til Bogen eller Bylivet, han vilde blive Gaardbruger. Og Haldan, som var yngst af Brødrene, vilde blive Somand; thi det var det Morsomste, som var til, sagde han, at kunne komme saaledes omkring i Verden og saa se Saameget.

Alf blev konfirmeret, og hans Fader tog ham med sig til Kristiania og fik ham anbragt hos en Kjøbmand, som han kendte. Da Brage allerede havde sagt Farvel til sin Sønn for at efterlade ham i Byen, tiltraadte han ham endnu disse Ord: "Falskhed svar sin egen Herre paa Halsen, men Verlighed varer længst. I hoer du siger, Alf, handl ærligt overfor din Principal og overfor hans Kunder, for Guds og Menneskers Dine". Dette trøstede og glædede ham; thi han havde undertiden følt Frygt for, at man i Hovedstaden vilde befale ham at gjøre, hvad der ikke var ganske ærligt; men nu kunde han staa paa sin

Faders Ord og ty til ham, om det kneb. Han var nu Handelsbetjent i nogle Aar, indtil Kristianias store Ildbrand kom og afskedigede ham og sendte ham hjem til hans Forældre igjen. Efterat han havde været hjemme en kort Tid, bad han om Tilladelse til at reise til det nærmeste Skolelærer-Seminarium, og Moderen, som vidste, hvor stor Lyst han havde dertil, lagde et godt Ord ind for ham hos Faderen. Men denne tillod det ikke gjerne og sagde blandt Andet, at han havde lært meget Mere, end han kunde lære ved Seminariet. Alf troede ogsaa, at dette var Tilfældet for de verdslige Fags Bedkommende; "men af Religion lærer man dog meget Mere der, end jeg har lært", sagde han, og saa fik han tilsidst Lov til at reise. Da han havde opholdt sig ved Seminariet et Aars Tid, blev han syg, og Faderen paastod, at intet Andet var Aarsag til Sygdommen end den idelige Væsen og Stillesiddende. Det var bedst, at han kom ind til Kristiania igjen, der var de bedste Doktorer, og nu vilde det ikke være saa mange Aar, inden han kunde begynde at handle for sig selv. Hans Broder Sigurd, som havde været paa en Landbrugsskole og nu hjalp til at drive Gaarden, fortalte ham ogsaa, at Faderen ofte havde været bedrøvet i den senere Tid, fordi han var bange, at Alf nu ikke vilde blive Kjøbmand. Saa reiste han da ind til Bøen igjen; men Krambøden forekom ham meget tristere og Handelen megen kjædeligere end forhen. Skulde han leve alene for at faa solgt saa Meget som muligt og tjent saa Meget som muligt? spurgte en Stemme i hans Indre, altsaa leve for at skrabe Penge sammen. Nei, det kunde han ikke. Men Kjøbmandsstanden var dog ogsaa en meget nyttig Stand, hvori man kunde leve Gud til Velbehag og tjene sine Medmennesker.—Han søgte at ræsonnere sig til den Lyst, han manglede; men det vilde ikke lykkes ham, Kjøbmandsstanden huede ham slet ikke. Desuden havde han nu ingen No eller Fred mere i sit Hjerte, hverken Guds Fred eller Verdens falske Fred.

Alt som liden Gut havde han begyndt at fatte, at Syndestanden ikke kunde være Veien til Himmelens evige Salighed, og at "det naturlige Menneske ikke fatter de Ting, som høre Guds Aand til". Han havde siden den Tid ofte tænkt paa, at han maatte omvende sig, maatte faa en bedre oplyst Forstand og en anden Villie og komme til at vandre paa en for Kjød og Blod trangere Vej, dersom han vilde blive salig. Saadanne Tanker havde ofte paatrængt sig ham, under hans forrige Ophold i Hovedstaden, og ved Seminariet havde han kun søgt Guds Fred for sin Sjæl. Og for nogle Maanedes siden, under Salmesangen i Kirken sidst Paaskefestdag, var hans Hjerte blevet fyldt med Glæde; da troede han at have fundet Fred med Gud, og Alt, hvad der skulde til for at blive salig; men, inden han var naaet hjem fra Kirken, syntes han, at det Meste deraf allerede var tabt og borte igjen. Han kunde ikke forstaa dette. "Han vidste dog med sig selv, at han i Mellemtiden ikke havde gjort Andet end det, som var ret og godt og behageligt for Gud". Dog stod det ikke saa ilde til med ham endnu; men siden kom han ogsaa til at gjøre det, som han vidste ikke var ret for Gud, og, da han da følte efter, var boade Glæden og Freden ganske forsvunden. Da mente han at

være en Affalden, et redningsløst fortabt Menneske, og Helvedes evige Pine foldte hans Hjerte med Gru og Nedsjæl; han søgte ofte Ensamhed, kastede sig paa Knæ og tryglede om sine Synders Forladelse og om at finde Fred igjen, imens han lovede at ville gjøre Alt, hvad Gud vilde, naar han kun vilde frelse ham fra Helvede og gjøre ham salig. Undertiden søgte han i sit Hjerte en svag Fornemmelse af den samme Nørelse og Glæde, som han havde haft i Kirken paa Paaskefestdagen; men sjønt det ofte faldt ham ind, at Tanken om Jesu Kristi fuldkomne Forsoning dengang havde trængt sig saa kraftigen ind paa ham og staaet saa klart for ham, saa forsøgte han dog ikke at trøste sig ved denne alene og modtage den Fred, som Gud i sit Ord tilbyder Alle, som arbejder og søger sig befrielse af Synden. Han havde endnu ingen klar Erkjendelse af sin alsidige og dybe Fordærvelse eller sin egen totale Hjælpeløshed og altsaa heller ikke af Guds frie Naade i Kristo.

Saaledes var den sidste Tid ved Seminariet og i Hjemmet gaaet hen, og, da han nu var kommen tilbage til Bøen, vidste han ikke mere, hvad han skulde tænke. "Fortvivle maatte han dog ikke, det var der ingen Hjælp i, Fortvivlelse førte til Selvmord eller dog tilsidst til evig Fordømmelse; fortvivle maatte han ikke."—Men Djævelen brugte saa mange Bibelsteder mod ham for at bevise, at han havde syndet mod den Helligaand, at han ikke var udvalgt, o. s. v., han var redningsløst fortabt, "saa at han ikke behøvede at befatte sig mere med Guds Ord eller med at være from. Det vilde kun være og blive Hytteri; thi der var dog intet Haab mere for ham. Han skulde kun slaa det ganske af Tanker."

"Ja", sagde hans forbærvede Natur, "slaa det ganske ud af Sindet. Thi, dersom det forholder sig saa, da vilde det jo være meget dumt at gaa hen og gjøre sig ogsaa dette Liv saa surt og tungt."

"Nei, det eneste Kløge, du nu kan gjøre" sagde Kjødets, "er at nyde af den Glæde og Fornøjelse, som i dette Liv faar til din Naadighed."

"Og enten det nu forholder sig saa eller ei", sagde Fornuften; "thi det er jo ikke vist, at det forholder sig saaledes, eller at disse Steder angaar dig; du kan med Tiden maaste blive bedre undervist af En eller Anden; men imidlertid maa du lade dig trøste. Den, som søger saaledes og er fortvivlet, han er allesøgest og kan ikke modstaa Djævelen. Vogt dig, at han ikke driver dig til Selvmord. Men, naar man er glad, er man ogsaa stærkest; derfor maa du slaa saadanne Tanker bort nu, for en Tid ialfald, og søge at være tilfreds og munter. Det er fornustigtst. Dersom du ikke kan finde nogen Trøst i Guds Ord, saa maa du dog trøste dig saa godt, du kan, saalange og bruge dertil Alt, som du finder bedst skikket til at berolige og opmuntre dig. Det er ogsaa din Pligt; thi nu kan du jo ikke engang udføre dit Arbejde eller den Gjerning, du har paataget dig."

Om trent saaledes prædikede ogsaa Verden for ham. Hans Venner og Kjendinge, som syntes, at han ofte saa bedrøvet og nedtrykt ud, forsaaftede ham noget Bignende og opmuntrede ham efter bedste Skjøn. Nogle gjorde det ogsaa i den bedste Mening "af Verden", mens Andre kun

pønsede paa at faa ham med til sine muntre Lag. Disse søgte at smigre ham og talte blandt Andet ogsaa om hans Faders Velstand eller Rigdom og foreholdt ham, "at han aldeles ikke behøvede at spare Noget af sin Løn; det vilde kun være taabeligt af ham, som havde en saa snil og rig Fader. Han skulde nyde Livet, mens han var ung og havde Anledning dertil, og bedre Anledning fik han aldrig; nu var det den rette Tid for ham til at fornøje sig." Alf begyndte saa smaat at lade sig overbevise og at give efter. Han tænkte paa at gaa hen til en af Præsterne; men dette blev udsat og opsat. Smidlertid fulgte han med sine Kamerater nogle Gange for at fornøje sig og blive opmuntret, og sjønt han ikke syntes godt om Alt, hvad han saa og hørte, men misbilligede Meget deraf, fandt han dog ogsaa nogen Fornøielse og Opmuntring. Egentlig var det kun Udspreddelse, en anden Tankeretning, han søgte og fandt; thi saadanne udsprevede Fornøielser stred ganske imod hans Tilbøielighed til at føre et stille og ubemærket Liv, indrette sit Værelse saa hyggeligt som muligt, have en eller to fortrolige Venner og forresten lysle med sine Bøger og tænke paa sine kjære Forældre og Svendsene, hvem han sendte smaa Foræring, saa ofte han havde Leilighed dertil, og dette var en af hans kjæreste Stæder, naar han var borte fra dem. Han havde en afsjort Ulyst til store Selskaber, mange saakaldte Venner og afslags Sus og Dus. Og dog varede det ikke ret længe, førend han gik ud hver Aften for at søge lidt Opmuntring, og en Nat blev han bragt saa beruset hjem, at han den næste Morgen ikke kunde huske hvorledes han var kommen hjem. Saa stor og skræffelig er Fristelsens og det Dudes Magt over den i Guds Ord Ubesættede. "Dette var dog for galt." Han bad Gud om Tilgivelse og Hjælp og kaldte sig selv en Stympet og Usling, men mente dog, at han nok for Eftertiden skulde vide at passe Maaden. Saa kom der en endnu beleiligere Tid for Kjødet; Kjøbmanden, som han var hos, skulde ud paa en Handelsreise og blive borte en Uges Tid. De Haubelebenne, han tjente sammen med, var to muntre Stribebrødre, og nu ansaa disse ogsaa Alf Brage for en god Ven eller ialfald en slikt Begynder. "Saa skalde man da more sig og have sine glade Dage." Saa blev der drukket baaret Vi og Punsch, lidt hele Dagen igjennem og en hel Del hver Aften, naar flere Venner indsaandt sig. Det Første, man tog i Haanden om Morgenen, og Sidste om Aftenen var Glasset. Men saa kom Katten igjen, og Musene maatte væd af Bordet. Efterat Kjøbmanden var kommen tilbage, begyndte Alf at blive ædru igjen og spørge sig selv, hvorledes det var gaaet med det gode Forset. I den senere Tid havde han forsømt Bønnen ganske og aldeles, endogsmå sine Morgen- og Aftenbønner, nu søgte han Modbydelighed for at bede og kunde ikke komme sig til. Med Gru sagde han sig selv, at han nu vist var bleven en Dranker, og at "Drankere ei skal arve Guds Rige." "Gode Forsætter hjælper ikke", tænkte han, "især naar man ikke overholder dem; thi med saadanne gode Forsætter er Veien til Helvede brolagt. Jeg maa begynde for Alvor igjen at søge min Sjæls Salighed." Saa gik han til sin Principal for at oplyse sin Tjeneste, og, da dennes Fader just havde anmodet ham om at tage en yngre Brøder i sin Tjeneste, fik Alf Tilladelse til at flytte, naar han vilde.

Han fik gode Anbefalinger, og nogle Dage efter havde han Ansættelse hos en anden Kjøbmand. Smidlertid havde han søgt saa meget som muligt at skjule sin Sindsforandring for sine Kamerater og at holde gode Miner til slet Spil, mens han i Stilhed bad til Gud om Tilgivelse og Hjælp; men, efterat han var flyttet, forsøgte han at holde sig ganske borte fra det slette Selskab, han i den senere Tid var kommen i. Men hellerikke de alvorligste og støvste blandt de stikkelige Mennesker, han før havde pleiet Omgang med, kunde han nu mere omgaaes for sin Samvittigheds Skyld. Undertiden tænkte han paa at stifte Bekjendtskab med nogle "Bakke"; men han erkjendte for sig selv, at han ikke endnu kunde være nogen sand Jesu Kristi Discipel, og at det vigtigste Stykke manglede ham heri; desuden havde hans Selvtillid nu lidt et stort Nederlag, og han frøgtede, at han snart atter kunde falde i grov og aabenbar Synd og Last, og Kristi Navn saaledes blive bespottet for hans Skyld; derfor vilde han endnu ikke bekjende ham saa aabenbart eller paa den Maade. Dog vilde han aldrig jatte med dem, som spottede det Hellige. Naar Nogen i hans Nærvær drev Spot med Guds Ord, da sagde han alvorligt, at det var alfor godt og helligt til at drive Spot med. "Thi om du og jeg", pleiede han ofte at sige, "er saa onde og dumme, at vi ikke retter os derefter, saa er det dog ligesuldt vist, at Gud er den alvindinge og almægtige Majestæt, som med et eneste Ord kan knuse baade dig og mig og alle Mennesker." Paa denne Tid besluttede han for Alvor at henvende sig til en af Præsterne, hvis ærværdige og kjærlighedsfulde Væsen havde tiltalt ham; men, da han kom i Nærheden af hans Hus, begyndte hans Hjerter at banke saa stærkt, at han blev mere glad end bedrøvet, da han fik høre, at Præsten ikke var hjemme.

Saaledes blev han overladt til sig selv og sine Grublerier; han søgte Eysomhed, bad og læste i Bibelen og hvileksommest religiøse Bøger og Traktater, han fik fat paa, undtagen Kotelsisæen og Forklaringen, den havde han jo læst og voget fra. Ja, saa aldeles var han voget fra dem, at han ikke engang vilde forsøge paa at tage Lutthers Forklaring over det første Bud til Hjerte; han vilde ikke forlade sig paa Gud alene, vente alt Godt fra Ham og sætte al sin Sag i Hans Haand. I sit Hjertes Tilstand maatte han finde Grunden til, at han for sin Part turde forlade sig paa Gud og troste sig ved Kristum, mente han, og ikke hværken i Guds Naadefald til ham eller Hans udtrykkelige Befaling om at tro, hvad Han siger, tro alt Guds Ord, Loven saavel som Evangelium og Evangelium saavel som Loven. Nei, han ansaa det for en Fortjeneste, at han erkjendte sig selv for en "saa stor Synder", at han ikke turde forlade sig paa Gud alene. "I Jesu Navn" sagde han vel ofte og syntes, at han forsøgte at troste sig derved; men han sølte ogsaa ofte, at dette Navn ikke var saa kraftigt eller til en saadan aldeles fuldstændig Hjælp og Frelse for ham, som Skriften paa nogle Steder syntes ham at lære om det. Han troede, at der manglede ham Noget i Kundskaben, men ikke, at han var fuld af Vantro, Blindhed, falske Meninger om Synd og Naade, Egenretfærdighed og Fiendskab mod Gud. Derfor mente han ogsaa, at han selv ofte gjorde Alt, hvad han kunde, for at blive frelst og

salig, men Gud vilde ikke hjælpe til, ikke yde ham nogen Hjælp. Og dog havde han i Almindelighed et søgt og dunkelt Haab om, at Gud maatte ville frelse ham, desom han kun holdt ved at stride mod Synden og søge Oplysning, og at han virkelig engang skulde blive saaledes, som Gud vilde have ham, finde den rette, guddomlig-faste Grund og blive frelst. Men om dette Haab end undertiden for en kort Etund blussede op, saa at det beroligede, glædede og frydede ham, gav det ham dog ingen Bestandighed eller sand Trøst og varig Kraft mod Synden, han blev trættmod tungsindigere og svagere Dag for Dag, og der var ikke mere Mod og Magt i ham end i det knækkede Nør og den ringende Tønde. I saadan Tilstand blev han et let Bytte for Djævelen, Kjødets og Svirebrødrene, som ikke vilde lade ham eller hans Pengepung slippe saa let og snart. Dersom vi vilde søge at omtale dette paa den pynligste Maade, kunde vi sige, at Alf's muntre Ungdomsvener kom og tog ham med sig til deres Fornøjelser og muntre Tidfordriv; men — Alf selv fandt intet Behag i at udpynte og besmykke Synden, han plejede at kalde Barnet ved dets rette Navn, og det vil vi ogsaa gjøre. Altfors vidtløst vilde det blive at beskrive alle de Gange, han faldt og forsøgte at rejse sig igjen. Han forsøgte ikke at rejse sig ved Hjælp af Davids Kjøp og Ståb eller at støtte sig derpaa, derfor faldt han stedse dybere og dybere. Saaledes maatte det gaa af en dobbelt Grund, nemlig fordi den algode Gud ikke vilde lade ham i No eller lade ham finde Verdens falske Fred, og han ikke vilde modtage Guds Fred. Han erkjendte ikke sin totale Fordærvelse og Hjælpeønske, ringeagtede Kristi fuldkomne Forsoningsgjerning og stødte Guds Frestilbud i Ordet bort fra sig for at oprette sig en egen Retfærdighed af sine Dønder, Nærelser, A. strengelser og Opofrelser, sin Erkjendelse, Anger og Tro og alt Saadant, som Herren i Lignelsen falder Sand i Modsetning til Klippen, Kristus og Guds Ord om Ham. I sin Fortvivlelse bad han undertiden, at Gud vilde lade ham være i No, lade ham finde Verdens falske Fred, saa at han kunde finde sig tilfreds og leve som et skikkeligt Menneske i denne Verden, ialfald saalænge hans gamle Forældre levede. Thi det nedtrykte ham ogsaa og gjorde ham saa inderlig ondt, at han nu skulde være dem til Sorg paa deres gamle Dage ihledtfor til Glæde, saasom han altid havde haabet. Men Gud vilde i sin ubegribelig store Barmhertighed ikke høre denne hans Bøn om Verdens Fred, og han vilde ikke høre Gud, derfor maatte han smage mere og mere af Tugtens Vis.

To Aar gik hen, i hvilke han skiftede Tjeneste flere Gange. Thi naar han først var kommen paa gale Veie en Aften, saa begyndte Fortvivlelsen og Helvedangesten ret for Alvor at huse i ham, og han kunde ikke, som de fleste Andre, beholde en vis Grad af Selvbeherskelse eller Beregnetthed midt under Fylderiet, men blev ganske henfynsles, og den næste Morgen var han væksten gal, saa at han neppe var istand til at foretage sig noget Nyttigt. Enden blev gjerne, at han opslagde sin Tjeneste og flyede, derfor blev det ham med Tiden vanskeligt at saa nogen ordenlig Ansættelse i Kristiania, og han selv syntes, at han ikke kunde lade det gaa paa dette Vis længere. Saa rejste han hjem til sine Forældre og bad dem om Tilgivelse for

at den Sorg, han havde forvoldt dem, og om Tillælselse og Hjælp til at rejse over til Amerika. I det Første syntes hans Forældre ikke om at lade ham rejse saa langt bort fra sig. Brage havde haft en eneste Broder, som var flere Aar yngre end ham, og deene havde han elsket høit. Han var bleven Sømand, var forlist i Nærheden af Amerika og reddet iland der, men siden den Tid havde man aldrig hørt et Ord fra ham. Derfor stod Amerika for gamle Brage som et ukyre Land, hvori man maatte sporløst forsvinde. Men efterat han havde talt om Alf's Begjæring med sin Hustru nogle Gange og næiere overvæjet Sagen, rejste han ind til Kristiania og bestilte Plads for sin Søn som Kabytépasseger med et Skib, som skulde gaa til New-York. "Lad da saa ske i Guds Navn", sagde han, da Alf skulde til at sige Farvel, "og, dersom du nu derover bliver stø og alvorlig Kar, skal du være dobbelt velkommen hjem igjen". "Vor Herre holde sin Haand over dig, min Gut", tilsvarede hans Moder.

Da Alf havde forladt sit Hjem og var bleven vant til det nye Syn, som en Seilads paa Havet frembød for ham, da følte han sig saa ensom, saa forladt; da saa han saa tydeligt, hvorledes Synden havde berøvet ham Alt, som han før havde elsket og sat Pris paa, Fader og Moder, Brødre og Søstre, Slægtninge og Venner, Hus og Hjem, Velstand og Lykke, Fred og Tilfredshed. Alt, Alt havde Synden berøvet ham, havde sønderknust hans Hjerte og sønderrevet hans Sjæl og slaaet saa dybt et Slag i hans Samvittighed, at det syntes ham uløseligt. Synden alene, den gruelige og skrækkelige Ting, havde gjort, at han nu havde lidt Skibbrud paa Alt, hvad der var ham kjært i Verden. Og han saa sig selv som en knust og knækket Bragstump tumlet om af Bølgerne paa det umaadelige og vildsomme Hav. Men dette Billede paa sin Tilstand kunde han dog ikke holde sig fra at følge videre i sine Tanker; da saa han Bragstumpen paa den algode Faders Bud drive hen imod en nøgen Holme, hvorpaa der stod en liden Hytte, og fra Hytten kom der nogle Børn løbende ned til Stranden for med Glæde og Jubel at modtage Bragstumpen, og, dersom den ikke havde været saa knækket og knust, havde de maake aldrig saact den med sig hjem til Lys og Varme i Hytten sin. Saaledes drømte han undertiden, medens han seilede over Atlanterhavet og havde Tiden ganske til sin egen Raadighed; men han undlod ikke heller at læse Guds Ord hver Dag, tænke derpaa og bede; mest tænkte han paa sit Hjertes Tilstand, sine Synder og Guds Vrede over Synden.

Da han var kommen over til Amerika, syntes ogsaa han i den første Tid, at det var rent galt med den saakaldte svære Præstetrette her, sjønt der nu i flere Aar havde været en stadig Uro, Strid og Trætte i hans egen Sjæl og Samvittighed. Men han havde en mindre klart bevidst Tro, at Frelsen og Frigjørelsen maatte komme til ham fra en rettere og bedre Forstaaelse og Tilægnelse af Guds Ord, hvis der endnu var nogen Ordning; derfor søgte han, at det var af den største Vigtighed for ham at komme paa det Næne med, hvem der havde Guds egen Sandhed eller, som han da tænkte, hvilket af Partierne havde mest af Guds Sandhed i sin Lære. Under Bøn til Gud om Hans Lands Oplysning, begyndte han nu

at søge Lyk og Sandheds Erkjendelse. Derved blev han drevet ind i den lutheriske Kirkes symboliske Bøger og flere af Luthers egne Skrifter, fra dem ind i Bibelen og derfra igjen til Dagen Stridskrifter. Imidlertid havde Gud sat ham til at holde Skole, næsten imod hans Villie, men paa en saadan Maade, at han hverken kunde eller turde undslaa sig. Da blev Børnekerdommen hans stadige Vei viser, saa at han lod sig tvinge ind i Ordet og gav sig under dets Tugt, Befaling og Trøst.

Slutningsord: "Naar vi den Gist fornemmer af Kjødets onde Lyk,
og Satan Hjertet klemmer,
ved Loven ingen Trøst".

(Biskop H. A. Brorson.)

Andet Afsnit.

Alf Brage i Amerika og Pletter Bergsp.

Over to Aar havde Alf Brage tilbragt i Wisconsin og tildels i Illinois; men en Aften i November Maaned i Aaret 186* finde vi ham igjen paa en af Minnesotas uhyre Prærier. Han er Skolelærer i en norsk lutherisk Menighed, hvis Medlemmer nu bor paa denne Prærie, tildels adspredte mellem Indsøerne og Amerikanere; men før har de boet i en af Norges øverste Fjeldbygder, hvor Folket har trodsset Civilisationen næsten ligesaa standhaftigt, som Fjeldene omkring dem har trodsset Tidens Land. Menigheden er delt i tre Skoledistrikter eller Noder, hvoraf No. 1 er den østligste, No. 2 ligger i nordvestlig Retning for denne og No. 3 i sydvestlig; i hver af disse skal der holdes to Ugers Skole ad Gangen og skiftes rundt paa den Maade. Han har nu holdt Skole i to Noder, nemlig i No. 2 og No. 1, imorgen, Lørdag, skal han holde Overhøring i den første af disse. Søndag skal Præsten, som har tre andre Menigheder, komme og holde Guds tjeneste her, og Mandag skal der afholdes Menighedsmøde, paa hvilket han skal optages som Menighedslem og indsettes som Menighedens Skolelærer. Derfor kommer han nu vandrende hen over den snebedækkte Prærie med Vadsækken paa Raffen og nynnende Salmen: "Herre Jesu Krist dig til os vend". Han har ingen Venner eller Bekjendte heromkring og ikke en eneste Slægtning nogetsteds i Amerika, det han ved af; men nogle Præster, i hvis Menigheder han før har holdt Skole, kjender baade ham og hans Slægtninge i Norge og har anbefalet ham til denne Menigheds Præst, som har sendt ham til en af Medhjælperne med Anbefaling og Dnske om, at han snarest muligt maatte faa begynde med at holde Skole. Præsten vidste, at han var afskildt af de Folk, blandt hvilke han før havde levet og virket som Skolelærer i Amerika. Han havde ogsaa hørt, at det alene var Kjærlighed til Guds Ords dyrebare Sandheder og Dnsket om saa meget som muligt at gavne sine Landsmænd og deres Børn, der drev Alf Brage til at virke som Skolelærer og det med megen Dgtilighed. Dette havde han hørt, og derfor haabede han, at det kunde blive lettere at faa faa megen Skole istand og saavidt høi Løn bestemt, at han kunde leve deraf og forblive der som Skolelærer og Kirkesanger, naar han først havde holdt noget Skole, inden Menigheds mødet blev holdt, og Menigheden

saaledes havt Anledning til at prøve ham; thi han vidste, at den var stor og formuende nok til at underholde en Lærer, hvis den virkelig vilde.

Nu berører Solen Horizonten og synker ned som en liden rød Kugle lige foran vor Vandrers Fodder. Dette uvante Syn, da den forskerdelig store og herlige Sol synes ligesom saa ringe og saa ydmygt at bøie sig for ham, bringer ham til at tænke paa, hvor meget større, Prist Gud sætter paa et eneste om end nok saa ringe og dybt faldent Menneskes Sjæl end paa al den øvrige syulige Skabning tilsammen, hvorfor ogsaa alle Ting maa tjene dem til gode, som elsker Gud; og—at det næsten ser ud, som om Himmels Engle og Guds Son, ja, den treenige Majestæt kun lever for at opholde, beskytte, frelse, velnigne og saliggjøre Menneskene. Saadanne opløstende Tanker befestiger ham, indtil et Vindstød, som bringer nogle Snefnug med sig, afbryder hans Betragtninger. Han ser op og bemærker, at et vældigt Uveir er truffet op fra Nord Øst, gjør nogle raske Skridt fremad, men betænker sig igjen og standser, aabner Vadsækken og trækker skyndsomt sin Regnstraffe udenpaa Iderstraffen, slaar Hueklaffene ned over Ørene og Næsen, knapper Skindkraven om Halsen, trækker Faarekindsvanterne paa og jager saa aasted igjen henover Prærien saa hurtigt, som nogen Forretningsmand gennem Kristianias Gader. Men Stormen naar ham snart og bringer med sig Sne i Massevis fra Skjerne, og den Sne, som allerede før laa paa Jorden, maa paa dens Bud op igjen for i stængende Fart og tætte Spiraler at fare igjennem Luften sammen med den nye. Han kan ikke se mange Skridt foran sig, skjønt han gaar i vestlig Retning og har Uveiret næsten lige i Ryggen; men han haaber, det skal blive ham muligt at holde den samme Retning, naar han passer noie paa at beholde Veiret saaledes i Næsen og paa det høire Kind. Men fremforalt haaber han paa Gud. Derfor anbefaler han sig i den himmelske Faders Varetægt, idet han tænker paa, hvad han har hørt om Snestorme paa Minnesotas Prærier, og hvor megen Sandlynlighed der er for, at denne Nat kan blive hans sidste.

Sneen ophober store Fønner hist og her, Kulden tilrager, og den bælgmørke Nat indfinder sig, saa at det bliver ham umuligt at komme hurtigt frem. Hans forrige Tanker falder ham atter ind, men nu føler han sig ligesaa liden og asmeetrig ved Tanken om den Glendighed, Synden har ført over Menneskene, som han dengang følte sig stærk og frimodig ved at betragte Guds ubegribelig store Kjærlighed til den faldne Menneskeslægt. Hans eget fordærvede Hjerte, hans gamle Adam med sine onde, mod Gud oprørke Lyfter og Begjærigheder vil skræmme ham kort fra den barnlige Tillid til Guds faderlige Kjærlighed; men han ved nu, at det ikke er hans egen Tilstand eller, reitere sagt, hans egen Værdighed, der gjør ham behagelig for Gud, han ved af Guds eget Ord — kan han hvide nogen fastere Grund? — at Gud elsker ham i Kristo højere end en Moder sit Barn, derjom han ubetinget, midt i Dødens Strube, trods Synd og Djævel, holder fast ved Guds Ord og Tilfagn, at han er frelst af Naade og uforskyldt, alene ved den Forløsning, som er i Kristo Jesu. "Om end mit eget Hjerte

fordømmer mig", tænker han, "saa er Gud større end mit Hjerte, og hans Ord visere og sandere end Hjertets Siemne"; og i saadan Tro anbefaler han sig atter i sin Gude og Frelser's Haand. Han synes, at det begynder at vare længe, inden han naar frem til Olaf Barlis Hus, hvor han skal holde Overhøringen, og hvorhen ogsaa Præsten, som bor i en anden Menighed, skal komme imorgen. Han kan dog ikke være kommen forbi Huset, mener han; thi han har slittigen seet sig om for at opdage et Lysstien fra Vinduene, og, om han er kommen noget bort fra Veien, saa maa han dog støde paa Sjørødet, som strækker sig langt ud paa begge Sider af Huset og tværs for den Retning, hvori han efter sin Mening gaar. Sneen flyger saa tæt omkring ham, at han neppe kan drage Aande for den, Stormen bræser, Kulden har tiltalet betydeligt, og de store Sneefionner gjør det ofte næsten umuligt for ham at komme frem. Han begynder at føle sig træt, og en indvortes Kulde gjennemisner hans Lemmer. Maasse har Vinden draget sig mere nordlig eller gaaet helt om paa den koldeste Kant, nemlig til Nord Vest, og han da ogsaa, som en Følge deraf, forandret sin Retning og gaaet sig vild. "Hvis jeg ikke snart kommer frem til Hus nu, ser jeg nok ikke Morgendagen", tænker han. "Men det ved jeg, at, dersom jeg kunde tro og forlade mig paa Gud af mig ganske Hjerte, da var jeg ligesaa rolig og tryk nu, som Barnet paa Moderens Arm; thi Uveiret formaar ikke at krumme et Haar paa mit Hoved, hvis Han ikke tillader det. — — Ja, ja, jeg banker saa hjemløs og ensom om her i Amerika; Døden var mig vistnok en Binding for Kristi Skyld; men jeg vilde dog saa gjerne endnu blive mine Forældre til Glæde i Verden, dem, som jeg har forvoldt saa megen Hjertesorg. O! om Gud vilde slyre det saa, at jeg kunde blive dem til Glæde paa deres gamle Dage. Hvorledes det skulde ske, kan jeg ikke indse, selv ikke om jeg kom hjem til Norge igjen; thi jeg har aldrig haft nogen Lyst til at blive Kjøbmand og har det endnu mindre nu end nogen-sinde før. Men maasse vil Gud nu ikke længere bruge mig som Skolelærer; en daarlig og meget ringe Skolelærer er jeg ogsaa, altså kort en Tid var jeg ved Seminariet, og altså liden Døvelse har jeg siden den Tid haft i at undervise. Gud har hørt mine Bønner og velsignet mit Arbejde, og Hans Velsignelse har gjort, at Folk har anseet mig for en duelig og slyk Lærer. Han har velsignet Arbejdet, fordi det var Hans Gjærning; mig trænger Han ikke til. Men for sin Barmhertigheds Skyld i Kristo har Han havt Langmodighed med mig, og, mens Han har benyttet mig til at undervise nogle Børn i et Par smaa Menigheder, som ingen anden Lærer kunde saa, har Han tvunget mig til selv at lære min Børnelærdom over igjen, at tænke paa den og bruge den i Skolen og i Livet. Hvor mange Gange var jeg ikke nær ved at ønske mig langt bort fra Skolen endnu ijsor Vinter, naar jeg saa mig selv som den største og elendigste Synder, mens jeg holdt paa at indprente Børnene Guds Sandhed og formane dem efter Hans Ord; men jeg kunde ikke frække mig Skolen af den Grund; jeg var nødsaget til at begynde den næste Dag igjen, hvor jeg havde sluttet den foregaaende. Saaledes har Han gjæret mig inde i sit Ord og tvunget mig til at blive deri og derved; og nu, dersom jeg er færdig her, saa ske Hans

Willie!" Idet han siger dette, mærker han nok, at Kjødet ikke er ret vel tilfreds med saadan Guds Willie; og det gjør ham ondt, at der endnu skal findes Noget i ham, som vil sætte sig op imod Gud. Men Guds Ord og Luthers Lære er ham til Trost og Troens Bestyrkelse ogsaa i dette Stykke. Fødderne vil neppe bære ham længere, han føler en meget stærk Lyst til at sætte sig og tænke paa at grave sig ned i en Snefion, men kan ikke finde noget Sted, hvor han synes, det er raadeligt at gjøre saa, og imidlertid bliver han ved at gaa saa smaat. Et ugjennemtrængeligt Mørke indhyller ham, men Stormen trykker ham fremad, mens han skjælver af Kulde og Mæthed; pludselig giver Sneen efter under hans Fødder, og han styrter ned — tre a fire Favne dybt, synes han, — og skjønner strax, at han er falden ned i et Snehul. Her-nede er det forunderlig suut og godt, og kun nogle enkelte Snefnug drøiser ned paa ham, Faldet og Overraskelsen har sat hans Blod i en ny og livlig Bevægelse, men ogsaa berøvet ham Vadsækken, og medens han famler omkring og leder efter denne, opdager han et stort Forraad af tørt Ugæs og Hs paa Sulens Bund. Nu faar han nogle Fyrstikker op af Lommen og ser, at der over hans Hoved ligger et Sjørøde, som formodentlig engang i Høst er blæst omkuldt, og at der ovenpaa dette ligger en fastpakket Snefion, som danner et fuldstændigt Tag over Hullet. Efter at have gjort denne Opdagelse, takker han Gud paa sine Knæ og overgiver Sjæl og Legeme i Jesu Kristi Faders milde Baretægt, tager saa alle sine Klæder ud af Vadsækken og reder sig efter bedste Skjøn og Formue en Seng ovenpaa det tørre Ugæs. Han synes, at Sengen er fortreffelig; baade blød og varm er den, derfor sover han ogsaa godt og tryk, lige til hans Lommen er viset paa otte den næste Morgen. Snestormen raser endnu lige stærkt, saa det ikke er tilraadeligt for ham at begive sig ud; thi heller ikke nu kan man se langt fra sig, og desuden ved han ikke, hvor han befinder sig. Men han føler en brændende Lyst som en Følge af Mattens eller Astenens Strabadser; "Gud hjælper vel ogsaa i dette Stykke", tænker han, og i en liden Fordybning under Lufthullet eller den lille Abning, gjennem hvilken han selv som ned igaarastes, der finder han deilig klart Vand. Efter at Lysten er stillet og Ansigtet badet, sætter han sig ned paa sit Leie forfrisket paa Sjæl og Legeme, tager Salmebogen frem og foretter sin Morgenandagt i Jesu Navn, foretter den virkelig i Jesu Navn; thi nu erkjender han sig selv for intet Andet at være end en virkelig arm og hjælpeløs Synder, og kun i dette Navn vover en saadan Synder at træde frem for den Rejsferdige, som har Dine som Aldsluer, men i Kristo er idel ubegribelig Kjærlighed. Derefter stopper han sin Tobakspibe, og mens Røgen stiger iveiret, tænker han paa ioundne Dage, paa sine mange Synder og sin store Syndefuldhed, paa sin Bantro, Blindhed og Forvendthed, og paa den Frelser, som gaar i Orkenen og leder efter det tabte, vildfarende Faar og lægger det paa sine Skuldre med Glæde, naar det brænder sig, at Han finder det. Imidlertid lytter han ogsaa til Stormen og bemærker til sin Glæde, at den er i Afstagnende; nu ser han igjennem Abningen, at kun nogle enkelte Vindstød af og til sætter Sneen i Bevægelse, men nu er ogsaa Kloffen tolv, og Måden har

allerede længe knurret over, at den i hele Dag ikke er bleven trakteret med Andet end lidt rent Vand og en Pibe Tobak. Her, hvor Alf nu maa forsøge at komme op, er Gullets Side saa brat, at han og Vadsjæffen først maa gjøre nogle Reiser ned igjen, begravet i Sne, inden det lykkes ham at slippe op. Men Taalmodighed, som overvinder Alt, bringer ogsaa ham ved Hjælp af Hænder og Fødder op paa Jordens Overflade, hvor han til sin Forundring ser sig i Nærheden af Petter Bergstos Hus, der hvor han i den første Tid her havde opholdt sig, og hvor han ogsaa havde holdt den første Uges Skole i denne Menighed.

Petter Bergstos, som er Præstens Medhjælper for denne Nøde, er en gammel godselig Mand. Nogle synes, at han ikke behøvede at være saa ligesvem i sin Tale, eller at reque det saa nøie med de aandelige Ting; han selv synes heller ikke godt om sit eget Seg; dog ikke af disse Grunde. Men at læse gode Bøger, det synes han godt om; derfor har han ogsaa saa mange af disse, at hele den øverste Del af det store Skab med Glasdørene er propfuldt, og gamle Mor Bergstos maa hjælpe sig med den undre Del for sine Kopper og Kar. Alt, som bidrager til at bevare den rene Lære for Sjælfømmene, det synes han ogsaa godt om. Han lever for Gud, sine Nærmeste og Menigheden; dennes Ve og Vel forskaffer ham mange Sorger og Glæder, og dens Anliggender optager en stor Del af hans Tid og hans Tanker, som vel er. Thi Gaarden har han overdraget til sin Svigersøn og er altsaa fri for saadan Omserg, men der er en anden Mark eller Ager, som ikke sjelden volder ham Sorg og Bekymring. Han har faaet et aabent Die for sin Naturs store og stuyge Fordærvelse, og paa sit Hjertes Ager arbejder han hver Dag, pleier og harver og luger og renser, og "dog gror det saa daarligt derinde; Den, som saar, vander og giver Bægt, han gjør sin Gjærning godt, det er vist; derfor maa det være Jordbundens Skyld, at Ageren ser saa daarlig og jammerlig ud." Og saa trykker Sorgen den kjære Gamle; han føler Tilbøielighed til at forsage og opgive det hele Arbejde som spildt Umage. Da er det kun Sædemanden, som formaar at trøste ham igjen med sine Ord, om "Syndernes Forladelse af Naade, uforstyldt, alene ved den Forsløsning, som er i Kristo Jesu. Men er det af Naade, da er det ikke mere af Gjærninger, ellers bliver Naaden ikke mere Naade." Og naar han efter saadan Trøst har sat al sin Sag i Guds Haand og er kommen til Ro igjen i sand Ydmyghed og barnlig Tro, pleier gjerne et eller andet Menigheds-Anliggende at falde ham ind eller gjøre Fordring paa ham og give hans Tanker og Interesser en ny Retning. Alf Brage holder allerede meget af gamle Petter; thi naar han nu, medens han banker om blandt lutter Fremmede, finder nogle saadanne Mennesker, fatter han strax en Kjærlighed for dem, som om de skulde være hans Slægtninge eller Bekjendte fra Barndommen af, og det forekommer ham virkelig, som om han havde kjendt dem bestandig.

Skjønt det ikke var i dette Hus, han skulde have været og holdt Overhøring idag, saa var han dog glad ved at befinde sig i Nærheden af ham, som han kaldte en af sine "Venner" i Ordets egentlige Forstand. Han stundte sig henimod Huset og ønskede, at de endnu maatte sidde ved

Middagsbordet, naar han kom ind, saa at han ikke skulde komme og gjøre dem ekstra Bryderi. Thi dersom man spurgte ham, kunde han dog ikke sige, at han havde spist til Middag, selv om han derved tænkte paa den Middagsmad, han havde spist igaar; saadan Usandhed vilde end ikke hans Mave tillade ham nu. Da han kom ind, skulde man just sætte sig tilbords.

"Velkommen", sagde Bergstos, "du kommer som Roen til Dyrhammeren."

"Den Slags Dyrhammerer har jeg slet Intet imod", svarede Alf og stottede til en stegt Kalkun, som stod paa Bordet.

"Vær saa god, tag Plads her", sagde den venlige Husmoder, idet hun anviste ham en Plads ved Bordet, hvor deres Datter, Ingeborg, og Svigersøn, Niels Olaffen, ogsaa tog Plads med hver sit Barn paa Fanget.

Da Guefaderen havde læst Bødbønnen, og den første Hunger var stillet, sagde han til Alf, idet han rakte ham Fadet med Kalkunsteget: "Pasop vidste nok, hvad han gjorde igaar, da han bed Venene af denne Kalkun lige for Næsen af mig; han vilde have den slagtet, fordi du skulde komme her til Middag idag."

"Pasop og jeg er vel gode Venner nu, dog ved jeg ikke, om han gjorde det af den Grund; men det ved jeg, at den smager mig godt. Stegen er god, og Hungeren trødder Mæden; thi jeg har ikke spist, siden jeg drak Kaffe hos Eivind Haakonson igaar efter Skoletid."

"Ikke spist siden igaar?" gjentog Ingeborg.

"Og her i Amerika, hvor der er saadan Guds Belsignelse af Mad", tilføiede Niels.

"Derfor kan man nok dø af Sult her, om Gud vil", sagde Alf.

"Hvor har du da været inat?" spurgte Bergstos. "Du skulde have holdt Overhøring hos Olaf Barli, Granden min, idag; men det sagde sig selv til igaar Aftes, at der ingen Overhøring kunde blive idag."

Alf fortalte da, hvorledes det var gaaet ham, og da han havde endt sin Fortælling, sagde Mrs. Bergstos med saadan Deltagelse og Glæde, som om han havde været hendes egen Son: "Ja, ja, den, som Gud vil bevare, er uden al Fare, selv om han, som Profeten Daniel, maatte ned i en Løvehule. Og Skriften siger, at Trængsler og Prøvelser virker Taalmodighed og Haab."

"Saaledes skulde det Synthul blive et Middel i Guds Haand til at redde dit Liv", sagde Petter Bergstos. "Jeg kan ikke sige, at jeg har syntes meget godt om det hidindtil; men herefter kommer jeg til at se paa det med andre Øine."

"Ethvert Middel, som Gud vil bruge, er godt nok i Hans Haand", svarede Alf. "Men det undrer mig, at jeg ikke kunde se nogen Lysning fra Vinduerne her; thi jeg maa vist have gaaet lige forbi Huset, inden jeg kom derhen og faldt ned."

"Ja", sagde Bergstos, "det synes rimeligt, at du er kommen fra denne Kant. Maaffe har din Vei faldt lige imellem Huset og Udhjæne; men Sneen søg altfor tæt til, at du kunde se Noget; og desuden havde vi vel lagt os, inden du kom forbi."

"Det var underligt", bemærkede Ingeborg. "Saa kunde

Gud ligesaa vel ladet dig støde lige mod Gudsvegen, om Han havde villet."

"Ja, lige mod Døren, om Han havde villet", sagde Alf; "thi Alt er Ham lige muligt og lige let. Men jeg har nok heller ikke haft noget Dødt af at opholde mig, hvor Han førte mig hen."

"Nei", sagde Nils, "jeg tænker, du har brugt Formiddagen bedre end jeg, for jeg har ikke bestilt Andet end at lege med Røllingerne."

"Det er dog ikke saa vist", svarede Alf; "thi du kan have nedlagt et godt Ord, som har fundet et godt Sted hos de Smaa."

Da Alle var møtte og Bødbønnen læst, tog gamle Petter og Alf sine Stole hen til Døren for der at rænde sine Piber og prate om noget af Hvert, mens Nils gik ud for at se til Kreaturene.

"Præsten skulde jo komme til Olaf Barli i aften", sagde Alf; "men hvorledes tænker du, han kommer frem nu?"

"Jeg ved ikke", var Svaret; "men jeg haaber, at han i god Behold naar frem til Guds-jenssten imorgen, om ikke før; thi vore Præster kommer frem, naar Andre synes det er ugjærligt, ja, det synes, som om Gud gjør Vel for dem, hvor ingen Vel er. At han gjør Vel for dem ind i Kolde og haarde Hjerter, hvor ingen Guds Ords Vel for var, det har jeg seet og erfaret mere end en Gang. De, som siger, at der aldrig foregaar nogen Omvendelse inden vore Menigheder, maa have gjort en anden Erfaring end jeg — eller maasse de mener en anden Slags Omvendelse. Men naar de siger, at der er megen aandelig Død inden vore Menigheder, og at grobe Synder gaar isjaag der, da er det desværre kun den rene Sandhed. Det er sandt og har været sandt lige fra Israels tolv Patriarkers Tid af og vil nok blive sandt, saalænge Gud har Langmodighed med denne Verden; thi en lutherisk Menighed er langtfra det Samme som en liden begrænset Del af de Helliges Samsund. Kristus har splittet Forhængen og nedrevet Skillevæggen mellem det Hellige og det Allerbhelligste, men Forgaarden er endnu omkring Templet. Naar Nogen spørger mig, hvad den lutheriske, rettroende Kirkes Fortrin ere eller hvad Gavn de, som tilhører den, har deraf, da svarer jeg med St. Pauli Ord om Jødefolket: "Meget i alle Maader, fornemmelig, at Guds Ord er dem betroet."

"En Ting har jeg undret mig over i den senere Tid", sagde Alf. "Jeg har nogle Gange i Norge hørt ansete Lærere i en foragtelig Tone tale om død Rettroenhed. De erkjendte altsaa, at der eksisterer en ret og ren Lære; at denne maa være Guds egen Sandhed i Modsetning til alle mindre rette og sande, det maatte deres egen blotte naturlige Forstand kunne sige dem."

"Nei, nei, den blotte naturlige Forstand siger, at Ens eget Ræsonnement er det retteste, og at Guds Ords ensfoldige Lære er Daarlighed og Daarstab."

"Ja, jeg forstaaede mig, jeg mente, at deres af boglig Lærdom og god Undervisning udviklede Forstand, eller, maasse heller, deres Samvittighed kunde sige dem, at de blinde Mennesker og den onde Lognens Fader ikke kan forbedre Guds simple og ensfoldige Sandhed ved sine Forandringer og Forvrængninger, eller gjøre Guds Ords rette Lære mere vækkende til en sand Omvendelse og saliggjørende

Tro ved at gjøre den mindre ret og mindre sand, urigtig og usand".

"Ja, Sværmere og Sektmagere har travelt med at vække Folk og bringe dem til en Slags Omvendelse, men at bringe dem til en sand Tro, det lader de nok være. De, som taler foragteligt om den døde Rettroenhed, modsiges og bespottet alle Guds alvorlige Formaning om at holde fast ved Sandheden og den rette Form af de sunde Ord, og de betænker ikke, at, omendstjont de Allerbhelligste forblev i den aandelige Død og kun meget Saa omvendte sig ved Guds Søns egne Mundord og hans Apostles rene og rette Lære, saa kunde hvoefen Han eller de udfinde nogen bedre Lære".

"Tror ikke ogsaa du, Petter Bergstø, at alle Sværmere og Sektmagere i deres inderste Hjerter har den samme Anskuelse, som den rige Mand sit, efterat han var kommen i Hælene? — Han troede jo, at han kunde anvise et kraftigere Middel til Menneskenes Omvendelse, end Guds Ord er, efterdi dette ikke havde været kraftigt nok til at udribe ham af den aandelige Død".

"Ja, han tænkte saa, og de Troendes Fader negter heller ikke, at hans Middel kunde vække til en Slags Omvendelse, men at det kunde bevirke en Omvendelse til Sædighed, det negter han og siger, at de, som ikke kommer til en saliggjørende Tro ved Guds Ord, de kommer aldrig dertil, om saa en Død stod op igjen og prædikede for dem".

"Men", sagde Alf, efterat de Begge havde biffestiget sig med sine egne Tanker en Stund", vi maa heller ikke forglemme, at naar Gud har nedsat sin Udfestage med det sulde og klare Lys hos os, da gjælder ogsaa denne Befaling især os, at vi skal lade vort Lys skinne, saa at Menneskene kan se vore gode Gjerninger og prise vor himmelske Fader".

"Det er vist og sandt; men forat ikke vi ogsaa skulle blive bedragne af Glansen, maa vi huske paa, at gode Gjerninger er afhængige af en sand Tro, og at de Gjerninghelliges mange og store Gjerninger, som blinde Menneskene ved sit smukke Skin, er vederstyggelige for Gud, mens alle, ogsaa de mindste og simpleste Gjerninger, som bliver gjorte i en ret Tro, er sande gode Gjerninger og velbehagelige for Gud; men Menneskene lægger ikke meget Mærke til dem, fordi de er saa simple og hverdagslige. Du har vel læst, hvad Luther siger om, hvilke sande gode Gjerninger en troende Tjenestepige udretter".

"Ja, jeg har læst det. Men ved du, hvem jeg kom til at tænke paa nu? — Den Enke, som bor hos Eivind Gaakousen, og hendes Datter. Det maatte vel være, fordi jeg tror, at disse bærer et tungt Kors med en prisværdig Hengivenhed i Guds Villie".

"Du har vist gode Dine, Skolemester, og jeg antager, at du allerede kjender de Folk, du har været hos. bedre end mange Andre, som har haft Omgang med dem i Aarvis".

"Nei, det antager ikke jeg; thi jeg har mere end en Gang erfaret, at jeg har taget feil af Folk, og haft den bedste Mening om de Lumskeste og Dukkabøstfuldeste. Men Mange fremviser med Villie sine onde Tilbøieligheder, roser sig af dem og vil, at de skal kaldes og være gode og rette; og dog kan der ogsaa hos saadanne Folk være Noget, som

man ikke mærker det ringeste til, f. Ex en selvbevist Dom i deres Samvittighed, som vidner kraftigen imod deres egne Ord og Gjerninger, og som maaske engang ved Guds Ords Kraft vinder Seier over dem, smelter Hjertet og undertrykker de onde Tilbøieligheder".

"Tror du, det er Tilfældet med Eivind Gaakonjen, at han bærer en saadan Dom i sin Samvittighed?"

"Jeg kan ikke sige, at jeg tror det; thi jeg har intet Bevis derfor, men jeg vil haabe det. Men lad os heller tale om Mrs. Johnsen, som bor hos ham".

"Ja, og allerhøjest om hendes Datter, Emma; kan jeg tænke?"

"Nei, det var især om Moderen, jeg vilde tale".

"Om, lige Børn læge bedst, og saadanne vakre og elskværdige Piger, som Emma, er farlige for unge Mennesker, som dig, eller vil du maaske indbilde en gammel Ven, at du ikke er af Kjød og Blod, som vi Andre"

"Nei, jeg skal tværtimod gjerne forsikre dig, at jeg er af Kjød og Blod, og dog ligger saadan Fare kun alifor langt borte fra en stakkels Skolelærer, som hverken har Hus eller Hjem eller noget blivende Sted, men maa vanke om og flytte fra Hus til Hus hver ottende Dag".

"Hvad man ikke har, kan man faa".

"Ja, men man maa tage sine Forholdsregler efter det, man har, og ikke efter det, man muligens kan faa. Jeg er vist træt nok af at vanke omkring saa ensom og hjemløs, som Jerusalem's Skomager; men i min nuværende Stilling gjør jeg dog bedst i at sige om Gistermaalkstanter, som Næven sagde om Nægdebærene, han ikke kunde naa:" "Gøit hænger de, og — jure er de". Men det skulde dog være mig kjært at faa nogle Dphsninger om Johnsens; thi baade deres Tale og Opsørsel vidner om en, saakaldt, bedre Opdragelse".

"Ja, alvorlig talt, jeg tror, at Emma Johnsen vilde netop være den rette Kone for en Skolelærer som dig".

"Hør nu, Petter Bergstø", sagde Alf og reiste sig leende, "alvorlig talt, dersom du ikke strax begynder at fortælle om dem, saa gaar jeg min Vej".

"Du maa ikke gaa nu", sagde Mrs. Bergstø.

"Jo", svarede Alf i en alvorligere Tone, "jeg skulde været hos Olaf Barli og vil ikke gjerne vente til Mørket overfalder mig paa Veien igjen".

"Nei", sagde gamle Petter; "men du skal vente til imorgen og kjøre med os til Kirken, saa kan du reise med Olaf Barli hjem derfra, om du vil. Vi har ikke saa stort Husrum, som han, men du ved, at vi har Seng for dig. Og saa skal jeg fortælle dig, hvad jeg ved om Johnsens. Du kan ligesaagodt stoppe Piben og sætte dig ned igjen, for du slipper ikke herfra idag".

"Det har altid været min kjæreste Fornøielse at høre gamle Folk fortælle," svarede Alf, "derfor siger jeg med største Fornøielse Tak og slaar mig til Ro.

Hvo sig vil til Jesum vende,
hans Forbandelse har Ende;
men vil Nogen ikke lyde
Livets Evangelium,
evig skal han det fortryde,
det er Ordets Hovedsum.

(Vist. S. A. B.)

(Fortsættelse.)

Lars Linderot.

(Efter "Hør og Nu.")

Linderot var født i Bohuslehn i Zerland Sogn i Sverrige, hvor hans Fader var Regiments-Skriver, eller, som det i det moderne Sprog kaldtes, "Sekreter"; Moderen var Dorothea Kjerulf, der særskilt omtales som en gudfrygtig Kvinde. Han var født den 7de August 1761, blev Student i Lund 1778 og viet til Præst 1787. Han virkede dels i Bohuslehn dels i Halland, var Kapellan ved Gøtteborgs Domkirke, senere Præst til Tøls, hvor han var til sin Død 1811.

Hans Befordringsbane var ikke, hvad man kalder glimrende. Og dog savnede han ikke Egenstaber, som selv en Biskop med Grund kunde have misundt ham. Hvad skulde være i Veien for at anstille en Sammenligning mellem Biskopen og Kapellanen?

Gudsfrugt, Kundstaber og Skarpsind er de fornemste Egenstaber, som man gjerne fordrer af en Biskop, skjønt dermed ei er sagt, at de findes hos enhver saadan Mand, ialfald ei hos alle. Linderot eiede disse Gaver i en, selv for Biskoper, ualmindelig Grad. Skarpsindighed spores umiskjendeligt i de Skrifter i bunden og ubunden Stil, som vi har efter ham, om den ei er saaledes parret med Smag, som ellers prises blandt Skjønaander.

Vi omtaler dette saaledes her, fordi L.'s Biskop, J. Wingård, med hvem han kom til at staa i ganske nær Berørelse, var en sandan Smagens Mand, en af sin Tids store Talere og kjendt for sin smagfulde Maade, hvorpaa han foredrog ethvert Emne, men selv erkjendte han at staa langt tilbage for L. i Skarpsindighed. L. kom som simpel Student fra Akademiet, men han havde studeret der en usædvanlig lang Tid, virkelig studeret; thi han havde tidligt lært at indse Vigtigheden af Kundstaber og Læsning og tillige det Embedes Vigtighed, hvortil han forberedte sig.

I en Prædiken, som han holdt, da han havde fyldt sit 40de Aar, omtrent ved Tiltrædelsen til ovennævnte Kald, gjorde han Rede for den Stilling, han tidlig havde indtaget til Ordets Embede, nemlig at han allerede ved 15 Aars Alderen var bragt til Erkjendelse af dets Vigtighed og høie Ansvar. Da han var i Besiddelse af ikke almindelige Kundstaber, der sørgedes gennem daglige Studier hans hele Liv igjennem, nød han Agtelse af baade ældre og yngre Embedsbøddre, som selv vare vel lærte, f. Ex. en Blomdahl, Zeurling, Hummel o. s. v., og med sin hebraiske Bibel var han saa fortrolig som nogen theologisk Doktor, Noget, som ogsaa den Tid pristes saare meget. Kaptein A. Lindgren, selv en videnskabeligt dannet Mand, fortalte mig i min Barndom Afsligt om de Præstekonferenser, som i Slutningen af forrige Aarhundrede og i Begyndelsen af dette flittigt holdtes i Gøtteborg, og hvori L. var Sjælen. De Andre kunde maale sig med ham i Diskussionens Grundighed, men erkjendte hans Overlegenhed i Skarpsind og Veltalenhed. Hans Veltalenhed var en ganske anden Sort end f. Ex. Lehnbergs, som var hans Samtidige. Om den Sidste er sagt, at han dannede en egen Prædiken-Methode, og det Samme kan ogsaa siges om L., selv om den Førstes var mere omfattende. Om Lehnberg

er sagt, at han "prædike Folket ind i Kirkerne", og om L. kan dette siges med endnu mere Grund, ialfald med meget sikrere og fastere Grund. Thi med Hensyn til det kristelige Indhold var mellem Vegge et stort Svelg befæstet. Var Lehnbergs Foredrag Nationalismens (Fornuftsvæns) Farve, saa drog L. i Felt mod denne "nye Lære" som en ligesaa tapper som utrættelig Kjempe. Dette kan tydeligt sees dels af hans "Klagefang over Tidens vøgende Under", dels af en anden "mod Tidens vøgende Religionsforagt", i Anledning af en Artikel i et Dagblad fra hine Dage.

Efter hvad vi ser saavel af L.'s Sange som af hans trykte Prædikener, finder vi, at for Ingen kunde Gmuet om Kristi Lidelse være mere magtpaaliggende at forebrage, end ham. At dette var baade det Værdigste og Taknemmeligste at behandle, indjaa de, som var Digtere af meget høiere Rang end han i hin Tid. Fremdeles var "den yderste Dom" det Gmue, som L. med hynderlig Forskjønlighed behandlede eller, som han selv siger: "Beskrivelsen af Storverkerne paa den yderste Dag." En gammel Præst, som hørte en saadan Prædiken, berittede, at Beskrivelsen efter Alles enstemmige Mening havde været saa levende, at det syntes dem, som om de ei blot havde hørt, men ogsaa set disse "Storverker", og at et saadant Indtryk havde de aldrig før erfaret. Dermed hænger sammen, at L. besynderligen ansaaes for "Vækkelsesprædikant", eller som en Forfatter siger: "han ringede helst med Stormloften for en sovende Slægt." En særegen Anledning dertil frembød for ham ogsaa den første Dag i indeværende Aarhundrede, som han selv omtaler som en særegen Naade.

Men et klart og ofte omtalt Bevis paa, at han ligesaa gjerne behandlede rent evangeliske Emner, har vi i den Vigprædiken, som han holdt over Skibepresten Gustav Roempfe, en af dem, der hørte til hans fortroligste Omgangskreds. Den er sædvanligvis kjendt under Navnet "den salige Stam" og er tilvisse enestaaende i sit Slags blandt populære Veltalnings-Prøver i Prædikener. Den er ofte trykt op igjen.

Blandt Skriftnudleggere stod for ham, som for mange Andre, Bengel i høi Anseelse, ikke mindst paa Grund af hans apokalyptiske Anskuelser, som ogsaa bevises af den nys omtalte Nytaarsdags-Prædiken. Saa ulige som Bengel og L. er i Stilen, saasom hin er temmelig tungogindt, saa lige er de i Lærens Forstaaelse. Undertiden laante han af ham Prædiken-Thema, som han dog ordnede paa sin egen eiendommelige Maade. Derhen hørte Themaet: "Morgenshynder, svære Synder", hvilket han udlagde saaledes, at det, efter hin vor omtalte Hjemmelsmand, var noget af det mest Gribende, han havde, og mange lignende Exempler er der paa det Samme. Men ogsaa Exempler paa Egenheder i Stil og Fremstilling, som ei altid kunne kaldes efterfølgelsesværdige, fortælles om ham. Dertil regner vi just ikke saadanne Træk, som, da en Embedsbroder blev hastig syg en Søndagsmorgen og lod L. anmode om at forrette for ham, — hvortil ogsaa hørte Skriftemaal for de Børn, som første Gang skulde nyde Nadderem, — at han, efterat have faaet at vide, at deres Antal var elleve, tog til Text: "men der de Elleve sad til Bords" o. s. v. — men derimod dette, hvis det er sandt, som berettes, at han i en saakaldet Dom- eller Things-Prædiken tog til

Ganne: "En Dommer bør have to Vine, et til at se det Urette med, et andet til at se det Rette med"; vel at mærke, at den daværende Dommer var ensiet og ansaaes for mindre nøieregnende at skjæle mellem Ret og Uret. Ligesaa, da han ved et andet Tilfælde inddelte Synderne i 4 Slags, hvoraf det fjerde Slags var de, som siges saa: — — —, hvorved han, istedetfor Beskrivelse, harkede paa Prædikestolen, og det paa en saa naturlig Maade, at Alle forstod Tingene, uden at kanske Noget tog Anstød af hans Maade at fremsætte Sagen paa.

Ikke at undres over, om en Taler med hans Originalitet, frie Manerer og skarpe Maade at udtrykke Sandheden paa, Gang efter Gang blev anlagt for anstødelig Tale. Det blev ogsaa L., men, saa vidt os bekjendt, bares Anklagene blot vribat til Biskopen, som skulde give ham de fornødne Forestillinger, — hvilket han ogsaa gjorde, men altid i den mildeste Form. Man vidste nemlig, at Biskopen holdt af ham og "hørte ham gjerne i mange Stykker", ja nødtes af sin fromme Hæue, hvergang L. holdt en Ottefangsprædiken, — og det skete i de Dage saa tidligt som Kl. 6, — til at følge med og høre ham. Anklageren erholdt af Biskopen sædvanligvis den Bistad, at L. havde svaret paa den gjorte Forestilling saa, at Svaret maatte gælde for et gyldigt Forsvar.

Sandsynligt er det, at om L.'s Virketid havde faldet ind under en anden Biskops, f. Ex. Göran Wallin den Ingres Regimente og ei under en saa human og søielig Stiftsøvrighed, som Wingård den Ældre var, at da ikke Sagen havde løbet saa let af. Dette saameget mere, som han undertiden kunde synes at trodse "Conventikelspløfaten", isølge den urimelige Mening, som tilforn ogsaa bragtes i Avendelse mod en Præst, naar denne holdt Opbyggelsesmøde i private Huse udenfor den almindelige Katekisation. En Gang havde L. holdt en saadan endog i et fremmed Stift og i en Menighed, hvorfra Udskillige pleiede at reise til Tøls, for at høre ham. Ved Hjemkomsten indfaldtes han for sin Biskop, som ærgerlig udbød: "Vi kan nu saa hele N. N. Stifts Præstefabs Klage paa Nakkem for din Fremferds Skyld"; hvortil L. blot svarede: "Ingen Fare, Hr. Biskop! dertil er Præsterne i det Stift for doovne"; og Biskopen lod sig berolige derved og lod Sagen fare.

Bekjendt er det, at neppe Noget den Tid kunde af Kongen eller en Kirkepatron saa noget Embede uden konstant Vederlag. Endog L. havde et saadant Tilbud. En Kirkepatron ved Navn B—d sagde, at han meget gjerne vilde have ham til Hæue i sit da ledige Sogn. Men da L. indfandt sig paa Kaldelsen og fik høre Vilkaaret, at ialfald Noget burde betales, jagde han tvært Nei og reiste sin Vej. Han svog saaledes ikke, naar det gjaldt ham selv, den Mening, han 2 Aar i Forveien til Bestraffelse havde udtalt for en Embedsbroder, som paa nævnte Vilkaar lod sig "befordre." Det var derom En skrev følgende pudfige Vers:

En Præst, som fik et Pastorat,
Sin Lykke søgte fatte,
Dog derfor til sit Patronat
Saa maatte Wenge fatte.

Slig Handel er nu aldrig god,
 En Dag en Ven ham møder:
 Lars Linderot den Mand med Mod,
 Som Synden ei forføder.

Han la'er som Fatet han ved om,
 Sin drives da desmere
 At spørge, "om han ikke kom
 For ham at gratulere."

"Med hvilket? — hvilket?" han gjenta'er,
 Og maa tilbage rykke; —
 "Du Kundskab dog tilvisse har
 Om min Befordrings-Lykke!"

Men han til Svar istedet faar
 Blot dette: "Jeg beklager!"
 "Beklage? hvad? jeg ei fortaar!
 At spørge du behager!"

"Nei, jeg beklager, om det sker,
 Samvittigheden vaagner,
 Hvis ei — beklager jeg end mer,
 At den fremdeles sovner."

Den Anden nu forstod. Med sin
 Befordring gratulere
 Sig selv ei længer faldt ham ind,
 Nu vil han "resignere." —

Saadanne Træk kan fremholdes i Modsetning til de
 Skjæger, man har søgt at fæste paa Linderots moraliske
 Karakter.

Hans Værd som grundig Prædikanter saavel som deres,
 der har taget ham til Mønster, er i senere Tid bleven
 bekræftet af en endnu grundigere homiletisk Retning, men
 hvor stort det dog har været for sin Tid og altid bliver
 for vor Kirkes Historie, hverken kan eller bør glemmes.
 Hans Sange er efter Formen grovkornede og har ikke Krav
 paa noget høit digterisk Værd; imidlertid lever mange af
 dem paa Folks Læber og gjælder for "Viser i høiere Kor",
 fornemmelig i Sverige. Dette er især Tilfældet med en,
 hvorom den svenske Literaturhistorie beretter: En af Sve-
 riges mest udmærkede Forsattere fortæller, hvorledes han
 engang i sin Ungdom bad en gammel Soldat ledsage sig
 gjennem en Skov. Denne Soldat var En af dem, som
 "mod Bibelen og sin gamle Klinge agtede at Verden ringe."
 Han mindes da, hvorledes Samlingen gik i Forveien og
 skjød Grenene tilside, mens han med stærk Røst sang den
 Linderotske Psalmes:

"Ingen naar frem til den evige Ro,
 Som ei med Vold sig fremtrænger,
 Th: Sjælen maa udstaa en Kamp for den Tro,
 Hvorudi vor Salighed hænger . . .
 Her gjælder det trænge, ja trænge sig frem,
 For ellers er Himlen forloret."

At L. ei trængte sig frem paa Jorden eller i det For-

diffe, er allerede klart deraf, at han, skjønt anerkjendt for
 en af de bedste Præster, Landet havde, dog levede et halvt
 Aarhundrede, uden at have søgt eller faaet nogen Befor-
 dring. Forøvrigt turde om ham kunne siges det Samme,
 som Oscar Lindeblad skrev til en Ven ianledning af Prof.
 B—ts Død: "Han havde god Nede paa "Frelsens Øko-
 nomi", men paa nogen anden Økonomi havde han ikke
 Nede. Han var forresten ikke hvad man kalder lykkelig
 gift. Da der fortælles, at det var formedelst hans Kones
 Forsømmelighed i Husholdningen, at hans Liv forkortedes.

Efter et Skriftemaal Søndags Morgen 23de Mai 1811
 i Lindome Kirke sølte han sig pludselig isg og maatte gaa
 over til Klokkergaarden. En Stund efter fik Menigheden,
 som biede paa hans Gjenkomst, den knusende Underretning,
 at han var vandret heden. At det skulde være skeet som
 Følge af den Mad, han om Morgenen spiste i sit Hjem,
 det hører til de "uhyggeelige Mistanker", som hvilede over
 L.'s Dødsmaade. Hans Hustru siges ogsaa at have faaet
 en brat Død, idet hun en Winterdag havde begivet sig ud
 paa en usikker Is og druknet.

L. ligger begravet paa den samme Tøls Kirkegaard,
 hvor de jordiske Levninger af Biskop Wingård og hans
 Søn, Erkebiskop Wingård, er gjemt. Ligesom over deres
 Grave, saa findes ogsaa over Linderots et mindre Monu-
 ment, der blev reist af flere af hans talrige Venner i og
 udenfor Gøttheborg.

Fløderne og Kaffemarte.

(Fra Solør af H. Schulze.)

Tømmertrafikken er vort Liv, og dette Liv naar sit
 Hødepunkt i Flødningstiden. Aldrig er Solungen kvik-
 kere eller vittigere, aldrig er han mere letvint, end naar
 han med Næversko paa runder fra den ene Stok til den
 anden eller midt i gule Fossen seiler nedover paa en Tøm-
 merhaug, som han netop har løst. Det gaar paa Livet
 mangen Gang, og for den, som ikke er vant med dette
 Arbeide, ser det farligere ud end Viniedandsernes og Be-
 ridernes halsbrækkende Spring. Men Fløderlivet, fuldt af
 Afbøveling og Farer, tiltaler Solungens livlige Sind. Døvel-
 sen fra Smaagut af giver ham denne Koldblodighed i
 Fare og denne Ligevægt i Legemet, som alene kan fri ham
 fra Døden i Fosseskjupet eller fra at knuses under de mæg-
 tige Tømmerhauger.

Det var en vakker Vaardag med Løvspræt og Sol-
 skin, da vi kom op til en af de større Fosse i Flisen for
 at se paa Flødningen. Elven var stor, og de gule Vand-
 masser fore dundrende ud over Fjeldingen. Midt i Løbet
 laa nogle mægtige Fjeldstykker, hvorimod Tømmeret styr-
 tede, naar det kom nedover Faldet, og flere Hundrede
 Tyslter havde bundet sig fast til en eneste stor Haug, der
 syntes saa fast som selve Fjeldet. Vel et halvt Hundrede
 Mand vare isærd med at faa Haugen ud. Nogle drev i
 Baade i Elven nedenfor og ovenfor for at give Tømmer-

stoffene det rette Løb, Andre stode iland og kommanderede; men de Fleste vare paa Lommerhaugen og søgte at faa denne løs ved at overhugge eller løsne de Stofke, som bandt Haugen. Fossens hundrede om dem og oversproitede dem med Skum, men de brød sig intet derom. De hang som Fluor paa Lommerstoffene eller sprang omkring som Linerler. Det hændte vel iblandt, at en eller anden mindre behændig Fløder traadte feil og fik sig et foldt Bad; men i et Nu hævede han sig op igjen paa Stofken, og en haanende Sloggerlatter var al den Trøst han fik.

Men Haugen vilde ikke gaa. Fløderhusbonden kommanderede og Folkene arbejdede; men Haugen stod lige fast. "Du faar ud du Ola Krogen", freg gamle Knud oppe paa Bakken til en ung Gut; som med Baadshagen i Haanden nogle Dieblikke havde staaet og seet paa Arbeidet. Guttens lo, det var Overmod og Livsløst i denne Latter. Han saa et Dieblik paa Lommerhaugen, og med Baadshagen i den ene Haand og Dren i den anden sprang han udover Lommerstoffene, som drev gjennem den stridende Strøm, saa sikkert, som om han gik paa Stuegulvet.

Lommerhaugen taarrede sig mange Aken høit op, og Ola Krogen spejdede rundt for at se, hvor den Stof sad, som bandt det Hele. Endelig lader han til at have fundet den, han griber Dren, lægger inderst ind under Lommerhaugen og begynder at hugge. Samtlige Flødere standjede forfærdede i sit Arbejde. Havde han truffet den rette Stof, og Lommerhaugen gik løs, syntes det uundgaaeligt, at den maatte styrte udover ham og knuse ham til Atomer. En aandeløs Taushed herskede, kun afbrudt af Fossens Brummen, Lommerstoffenes Dundren mod Klipperne og Guttens sikkre Dreglug. Pludselig hørtes et forfærdeligt Brag og alle Fløderne udpreskede uvilkaarligt et ængsteligt "Pas Dig". Da hundrede Lommerhaugen udover, en forvirret Masse af Stofke, Vand og Fosseskum; men da den var kommen ud i det stillere Vand, seilede Guttens paa Toppen af Haugen med Baadshagen i Haanden, og et rungende Hurra hilste ham velkommen tilbage til Livet.

Nu var det værste Arbejde gjort. Det gjaldt blot at passe paa, at ikke Lommeret bandt sig paa sig, og dertil var nogle saa Mand nok. Hele den øvrige Flødermagt gik derfor iland for at holde Middag, og der var en Uendelighed af Gusholdninger, da Enhver fik sin Næverkont frem. Et gammelt Kvindfolk fulgte Toget som Markenterterste, og havde opslaaet sig et midlertidigt Hjem i en Granhytte, hvor en vægtig Kaffejedel stod og putirede. Bag i Hytten laa forskellige Gjenstande, nogle saa ud som Brændevinedunker og Kluneflakter; men jeg siger Ingenting, sa' Kjerringa. Nu gik det ialtsald meget anstændigt til, for der var Fremmede og Storsanter tilstede maattru.

Fløderne havde nok en vidtløst Regnskab med Samlemor, saa det ud til. Nogle var betroede og fik Kaffe, Andre fik ikke og maatte lifte sig slukorede bort med allehaande Formaning fra Marte. Ola Krogen kom ogsaa slængende og bad om en Kop. "Ola, Ola, det gaar aldrig an, freg Marte. Du skylder mig for 19 Kopper og saa for — ja det kan være det Samme. Og saa er du den liderligste Fant af dem Alle, du drikker og spiller bort Skjorten af Kroppen, gjør du". "Na pyt, je' faar høieste

Fløderbetaling naa, sa' Knud ista, for de' je' er saa har til aa løse". "Du spiller om Liv, Gut, du kommer aldrig fra det, og saa taber jeg det, som jeg sætter ud paa dig". "Na, kjære Marte, du faar naa inte være saa har du heller. Du liker kofte Fløitarer, fier dom, aa du har hant din engang du ogsaa". "Di stille Gut, ti stille, her har du Kaffe; men tal aldrig mere om det, gjør aldrig det".

Denne Samtale kom vi til at høre blandt mange flere ved Martes Kaffehytte, og da vi senere sad borte paa Elvebakken og talte med Fløderhusbonden, Knud Kafen, spurgte vi om Marte.

"Ja hun og jeg er vel nu af de ældste Fløitære", sagde Knud. "Det er omkring 40 Aar siden, da var Marte saa ven en Tente, som der nogensinde gik i Solør. Og Kjærest hadde hun ogsaa, som var stant Kar og saa lvet en Fløitære, som nogensinde har brugt Baadshage. Saa var det en vakker Helgedag, jeg trur det var i Pintsen, vi laa netop her, og streng Arbeidshusbond hadde vi, saa vi maatte arbejde baade Helg og Søsken. Den Dagen saa kom Marte og mange andre Denter hid og skulde høre Gauken og se paa Fløitningen, og da var det ligesom nu, at en stor Lommerhaug hadde lagt sig ved Skjæret der. Galoor i Lia var da ude og skulde løse; men da Lommerhaugen foer udover, hørte vi et Skrig, og det var, ligesom det svarede i Tenteloffen. Galvor kom ikke op igjen; men Dagen efter fandt vi nogle udfendelige Levninger af et Lig drevet op i en Big rede ved Elven, og det maatte være ham. Men Marte holdt sig til Fløitderne siden, og da saa Kaffen blev saa gjev og dem begyndte at sælge Brændevin, da gav hun sig med i Fløitningen og holder vel paa dermed, saalænge hun lever".

En Robinson i Ørkenen.

(Efter det Engjeste ved J. S.)

Det var mod Slutningen af Efteraaret, Frostens var pludselig indtraadt, og Sneen bedækkede allerede de umaadelige Stetter i det Indre af Nordamerika, Egne, der dengang vare vilde, øde og uvejsomme. Kun to Gange om Aaret paa bestemte Tider passeredes disse uhyre Ødemarker af store Væffelhorder, forfulgte af vilde Bander, som vare langt farligere end de vilde Dyr, der flugtede for dem. Men paa den Tid, denne Fortælling begynder, var Dagten forbi.

So Mend, en Lærd ved Navn Baldwin Møllhausen og hans Rejseledsager, droge ene om i disse forfærdelige Ørkenen. De tre Feste, de hadde med sig, vare i den Grad forkomne af Kulde og udmattede af Austrengelse, at de, den ene efter den anden, var styrkede om og døde. Et eneste Mulæsel hadde de endnu tilbage. Dette maatte nu bære hele deres Bagage tilligemed Baldwins værdifulde og majsommelige erhvervede Samlinger; men ogsaa dette blev saa medtaget, at det en stjern Dag styrkede død om.

Skvad var der nu her at gjøre midt ude i Ørkenen,

langt fra menneskelige Boliger? Ingen Hjælp var at vente, og selv vare de blottede for alle Hjælpstidder. Hvorledes skulde de saa transportere det kostbare Pelsværk, de sjældne Dyr, de ubekjendte Planter, de forskellige Brudstykker af Metalstærker, Stene, fort sagt Sjældenheder af enhver Art, der alle havde sin Historie? Disse uvurderlige Statte udgjorde den ullykkelige Baldwins eneste Eiendom, og flere af dem havde kostet ham mange Farer og Besværligheder. Han tabte imidlertid ikke Modet; han vidste, at en Kurerer, der tre til fire Gange om Aaret afgik fra Fjort Kearney til Platte-Floden, omtrent maatte passere det Sted, hvorpaa de befandt sig, og han byggede sit Haab paa, at Kurieren maatte kunne hjælpe dem ud af sin Forlegenhed. De to Rejsende opslugte sit Indianerfælt, der havde givet dem Ly saa mangen en Nat, og hele Samlingen bragte de derind tilligemed Bagage og Kestene af deres Forraad af saltet og tørret Bøffeltjød, Ris og Mais. Disse Kester vare ikke store, men mere end tilstrækkelige, tænkte de dog, indtil den forventede Hjælp maatte komme. Denne Hjælp lod imidlertid vente længe paa sig: Tiden gik, men Posten kom ikke. En værre Fiende end Sulken havde de Rejsende ovenikjøbet i Ulvene, der uhindrede huserede i disse grændseløse Ørkener; og endnu mere i de vilde Rødder, der af og til streifede om her. Alt dette vidste de, men dog tabte de endnu ikke Modet.

Endelig hørte Baldwin en Dag til sin ubeskrivelige Glæde langt borte Sjældningen af den længe ventede Postvogn. De 6 Mulæsler for Vognen nærmede sig i fuld Galop, og de Rejsende troede sig allerede frelst. Men af! Kudtjen erklærede, at Vognen var fuld, og at han, saa nødig han end vilde forlade dem, dog ikke turde tage dem med. Endelig lod han sig dog bevæge til trods for Reglementet at tage En af dem med, hvorimod det var ligesom umuligt at skaffe Plads til dem Begge, og for Bagagen var der ikke Lante om Plads. Han lovede imidlertid at sende Hjælp, saasnart han naaede den næste Station, der laa henved 80 Mil derfra. En af dem kunde altsaa kun rejse med. Hvem skulde nu blive tilbage? De traf Lod derom, og det var Baldwin, der blev den Uheldige. Med et Spring var hans Ledfager oppe i Postvognen, og de 6 Mulæsler satte atter afsted i Galop.

Baldwin stod saaledes ene tilbage. Med Dinene fulgte han Vognen, indtil den forsvandt for hans Blikke, og skjænt han nu ikke saa andet end den hvide Sne og den graa Taage, vedblev han dog at stirre. Lyden af Hjeldderne havde for længe siden tabt sig i det Fjerne, og dog stod han endnu og lyttede i den tause Ørken. Ubesværgelig og maalløs stod han der, saa ganske overladt til sig selv. Endelig satte han sig ned paa Jorden med Ansigtet skjult i sine Hænder; han klagede ikke, han græd ikke, forgjæves anstrengte han sig for at samle sine Tanker; en fuldkommen Sløvhedsstilstand lagde sig om hans Sjæl. Han var imidlertid en Mand med Hjertet paa rette Sted. Saa snart han havde fattet sig lidt, henvendte han Tanken paa Gud, hvis Dødt var Alt, og hvis faderlige Beskyttelse stræfter sig til alle hans Skabninger, til ham syntte han af sin Lid, og han rejste sig igjen med fornyet Mod.

Han indsaa snart, hvilke forfærdelige Farer der truede ham, og han anstrengte sig nu for at samle sig Mand til

at imødegaa dem. Først eftersaa han sine Vaaben; de var i Orden, og Ammunition var der i tilstrækkelig Mængde. Dernæst gav han sig til at samle af den Sne, der bedækkede Jorden rundt omkring Teltet, og dannede deraf en Vold til Læ og Beskyttelse mod de iskolde Vinde. Paa Skrænterne af en dyb Strøm, der flød i Nærheden, vogte der noget Krat, og her samlede han sig saa meget Brændsel, som han ventede at saa Brug for; dette flæbte han hen foran Indgangen til sit Telt og stablede det op der. Nogle Tæpper gjorde Tjeneste som Seng, og et Hul i Jorden tjente til Ildsted. Kurieren havde lovet, at der skulde komme Hjælp, og ment, at den vilde komme inden fjorten Dage; han bestemte derfor de saa Levnætsmidler, han endnu havde tilbage, i fjorten lige store Dele, en for hver Dag, og troede saaledes at have sikret sig tilstrækkelig imod at lide Hunger. Efter at han derpaa havde lagt paa Ilden, kogt en af sine Portioner Kjød med Ris til og spist den, var det imidlertid bleven Aften, og han lagde sig til Hvile under sine Tæpper. Det var den første Nat, han skulde tilbringe ganske alene i den store Ørken.

Stilheden og Ensomheden forekom ham utaalelig, og han prøvede paa til Forandring at tale høit med sig selv; men Lyden af hans egen Stemme klang ham saa uhyggelig, at han blev helt ængstelig tilmode.

Solens sidste Straaler kastede en rødlig Glænde henover den hvide Sne og forsvandt bag tætte Skyer; det blev mørkt, og snart tilkjendegav Ulvene ved rasende Gyl, at de var i Anmarsch. Nede ved Strømmen pleiede de nemlig hver Nat at flokkes i stor Mængde om Levingerne af Mulæslet, og dog var der nu ikke Andet tilbage deraf end de afgnaede Ben. Da disse Kester hylede og sloges de imidlertid paa det Voldsomste hele Natte igjennem: Hvor meget den ullykkelige Wollhausen end gjorde sig Umage for ikke at høre efter disse Gyl, kunde han dog ikke lade det være, det var ham en Tidsfordriv at ligge og tælle efter, hvor mange af disse glubende Fiender der vel efter Lyden at somme kunde være, imens i stedet han af Kulde under sine saa Tæpper. Til sidst overvældedes han dog af Træthed, han faldt i Søvn, og, da han vaagnede næste Morgen, stod Solen allerede høit paa Himlen.

Han skar et Indsnit i Teltstangen og besluttede at kigge et hver Morgen for paa denne Maade at danne sig en Almanak. Det var den 16de November. "En Dag er overstaact", sagde han ved sig selv, idet han gjorde sit Mærke; "til Jul og maaste længe før vil jeg befinde mig i Sikkerhed hos mine Venner ved Missionen." Denne anden Dag gik imidlertid forfærdelig langsomt, Kræfterne begyndte allerede at svigte, saa at det formelig kostede ham Anstrengelse at hente Ved og Vand. Ganske modløs satte han sig paa sin Seng og stirrede paa Grøden, hvori han kogte sin Gaandfuld Mais. Som han sad saaledes, blev han pludselig var en Hob Ryttere, der ved henover den nøgne Slehte i nogen Afstand fra hans Telt, og som stode lige med imod ham. Baldwin greb i Hast sine Vaaben og beredte sig til at tage imod de Fremmede alt efter Omstændighederne: da de kom nærmere, gjenkjendte han dem imidlertid som Delawareer, en bemærkelsesværdig Stamme, der allerede var halvt civiliseret af Missionærerne.

Rytterne standse i Besættelses Afstand, En af dem

steg af Hesten og gik frem til Teltet, hvor han tiltalte Baldwin i det engelske Sprog. Denne indbød ham til at træde indenfor, og uden mindste Betænkning gik den Vilde ind, satte sig ved Siden af den hvide Mand og søgte at bevæge ham til at slutte sig til dem. Han forestillede ham, hvorledes Vinteren snart vilde tage til i Strengthed, han opregnede ham de Farer, der truede ham, paaviste, hvor lidet sandsynligt det var, at han skulde blive hjulpen af sine Egne og raadede ham paa det Indstændigste til at opgive sin Bagage og sine Samlinger og nøies med at redde Livet ved at slutte sig til dem og foreløbig tage tiltakke hos dem i deres Hjem. "Ulbene", sagde Delawarereren til ham, "vil ikke give Dem hverken Rist eller No, De maa være paa Deres Vost imod dem baade Dag og Nat. Naar De bliver opdaget af Pawnierne, og det vil De blive, er det ude med Dem. Disse barbariske Stammer er ligesaa fiendiske mod de Hvide som mod os, og de vil ikke lade Dem undslippe. De vil blive plyndret, dræbt og skalperet, og der vil Ingen kunne redde Dem af deres Hænder. Stol ikke paa nogen Hjælp. De Hvide i Missionen vil ikke risikere sine gode Heste, sine Penge og sit Liv for at redde en Mand, som de allerede tror fortabt. Betænk Dem ikke! Kom med os og lad os ikke tøve!"

Til Ulvke før sig selv havde Baldwin endnu fuld Fortrøstning til Kurereas Ord, til sin Reisesælles Trofskab og til sine Landsmænds Ridderlighed. Desuden fandt han sig ikke engang berettiget til at forlade alle de værdifulde Sager, han havde paataget sig at passe paa, da disse jo ikke alle tilhørte ham selv. Allerede for disse Sagers Skyld var han overbevist om, at idetmindste hans Reisesælle ikke vilde lade ham i Stikken, og at der vilde blive affendt en Expedition for at afhente dem og ham. Han besvarede altsaa Delawarerens velvillige og uegennyttige Tilbud med et bestemt Afslag.

Indianeren reiste sig langsomt og med Værdighed, idet han sagde: "En hvid Mand's Ord gjælder mere for Dem end en Rødhuds Forsikringer og velmente Tilbud. De har truffet Deres Valg. Sid De ikke maa fortryde det!" Derpaa rakte han Kollhausens Haanden og fjernede sig. Uden Ophold og uden at kaste et eneste Blik tilbage skyrede alle Rytterne mod Syd, overladende den Reisende til hans Stjæbne.

Der paafulgte nu i en halv Snes Dage saa forfærdelige Snestorme, at han var nær ved at blive levende begravet i sit Telt. Vel risikerede han ikke saa snart at dø af Sult, thi de brave Delawarere havde efterladt en Bagfjerding af en Hjort til ham og saaledes forsøgt hans Forraad; men han følte sig i den Grad syg og mat, at han kun ved at krybe paa alle Fire var istand til at hente Bed og Vand. Om Natten turde han af Frygt for Ulvene ikke lukke et Øie. Saasnart Dagen begyndte at helde, kom disse hungrige og glubende Dyr allebegne fra, lussende om hans Telt, opfyldende Luften med sit forfærdelige Søl. Naar han da i Mørket paa Lykke og Fromme stjød ud blandt dem, tog de vel Flugten for en Tid, men efter et Par Timers Forløb kom de dog igjen, og det var først den opgaende Sol's Straaler, der drev dem helt tilbage til deres Smuthuller, og først da var der No til at sove.

Da han havde naaet den 9de Dag, var han saa sløvet

og mat, at han neppe var istand til at reise sig og gjøre sit 9de Mærke i Teltstangen, og Dagen derpaa var det næsten aldeles ude med hans Kræfter og hans Mod, halv død sad han paa sin Seng uden at røre sig, og for første Gang hengav han sig til Fortvivlelse. Bludseligt som ved en Indskydelse froppen, faldt det ham ind, at han havde et lidet Apothek med sig; han tog da en Flaske, hvori der var Laudanum, satte den for Munden, slugte den største Del af dens bedøvende Indhold, og snart glemte han Orkenen, Ulvene, sig selv og alle sine Kvaler.

Det var bølgsnør Nat, da han atter vaagnede til Bevidsthed. Stormen rasede endnu og ruskede voldsomt i det skrøbelige Telt. Han begyndte at føle Sult, men navnlig led han af en umaadelig Tørst. Da han havde druffet nogen smeltet Sne og spist lidt tørret Bøffelkjød, raat som det var, følte han lidt efter lidt sine gamle Kræfter vende tilbage; han gjorde Ild paa, stegte noget Kjød og spiste uden Videre tre Dages Rationer, hvorpaa han atter lagde sig til at sove. Da han vaagnede næste Morgen, befandt han sig fuldkommen vel; den lange Søvn og det uvante gode og rigelige Maaltid havde gjengivet ham hans Kræfter. Han fik nu atter Mod og Lyst til Kamp for Tilværelsen, han var nu beredt til at trodse enhver Fare, i hvilken Skikkelse den end maatte vise sig.

Hans Forraad af Levnetsmidler var imidlertid opbrugt, og det Saab, han hidtil havde næret, at Missionen vilde sende ham Hjælp, syntes ikke at skulle gaa i Opfyldelse. Det gjaldt for Fremtiden om, hvorvidt det var ham, der skulde spise Ulvene, eller Ulvene, der skulde spise ham. Men han havde Gevær og Ammunition nok, og han havde ogsaa ifinde at gjøre Brug deraf. Han var fast bestemt paa at bekjempe til det Yderste baade Ensomheden og Modløsheden, Frostens og Hungerens. Ulvene skulde falde for hans Skud, og deres haarde, sorte, tørre og senefulde Kjød skulde tjene ham til Føde. Det var imidlertid kun det Bedste af Kjødet, han benyttede, Resten lod han ligge, og om Morgenens var disse Rester altid forsvundne: de Overlevende havde fortæret dem lige indtil Benene.

Denne modbydelige Mæring og Alt, hvad hans fortvivlede Stilling ellers førte med sig, vannede han sig efterhaanden til; den var som en Byrde, der tyngede paa ham med større og større Vægt, jo længere Tiden skred fremad. Han led ved at være alene, og dog var han angst for at møde menneskelige Væsener. Der var Diebliske, da han svævede i den dødeligste Angst for at blive affindig. Han gav sig da til at synge, fløite, løbe, gaa Spadsjerture, ført sagt adspredte sig saa meget som muligt. Paa denne Maade lyftedes det ham at bevare sin Forstand og at udholde den frygtelige Ensomhed.

Det var paa den 16de Dag henimod Aften; vor ulvkelige Ven havde begivet sig op paa en liden Høi; der laa i nogen Afstand fra Teltet, og hvorfra han havde en vid Udsigt over den nøgne, snebedækte Øfen; den blege Vintersol senkede sig langsomt ned i Vesten bag Horizontens blaa-lige Taage. Hans Blikke gled mekanisk henover den umaadelige Flade, da han med Et troede at opdage to Personer langt borte, og det var virkelig to Personer, der kom fra Nord og tog Retning lige mod det Sted, hvorpaa han stod. Det faldt ham strax ind, at det maatte være to

Pawmier, om hvem Delawarerne havde talt til ham, thi det var jo netop i nordlig Retning, at denne vilde Stamme efter deres Sigende havde hjemme. Han besluttede strax at skjule sig paa et Sted, hvorfra han useet kunde holde Die med dem, se om de nærmede sig hans Bolig og overhovedet forvisse sig om, hvem de var. Derfor de virkelig hørte til hin vildeste Stamme af alle Rødhuder, saa vidste han fuldkommen vel, at det gjaldt en Kamp paa Liv og Død.

Han skyndte sig altsaa tilbage til sit Telt for at bevræbne sig saa godt som muligt, lagde mere Ved til Ilden, for at Røgen, der steg op derfra, skulde faa de Fremmede til at tro, at han var i Teltet, og fjernede sig derpaa efter at have luffet omhyggelig for Indgangen. For end yderligere at beskyrte de Fremmede i den Tro, at han var i Teltet, gik han baglænds, saaledes at Sporene i Sneen viste henimod Teltet, og paa den Maade vedblev han at gaa, til han naaede en liden Elv, en 100 til 200 Skridt fra Teltet. Den var belagt med Is og seiet ren af Blæsten. For at ikke Sømmene i hans Støvler skulde gøre Mærker i Sneen, trak han Støvlerne af og gik nu paa Elven, indtil den ved en Omdreining passerede tæt forbi hans Telt. Her frøb han op ad Strænten og tog Post bag nogle Buske, der fuldstændig skjulte ham, men hvorfra han selv kunde iagttage Alt, hvad der nærmede sig Teltet. Med saandt Opmærksomhed ventede han paa, hvad der maatte komme; Tøften var saa stærk, at hans Aande satte sig som Is i hans Skjæg, men han mærkede det ikke. Saaledes gik der en lang Tid, og endnu var der Intet at se til de formodede Fiender; thi den lille Søi, hvorfra han først havde iagttaget dem, betog ham Udbygten. Endelig dukkede to Hoveder frem over Bakketoppen, og snart efter stod begge Personerne fuldkommen synlige deroppe. Det var ganske rigtigt to Wilde, og efter al Sandsynlighed hørte de til de frygtelige Pawmier. Det maatte altsaa om et Dieblit komme til en Kamp paa Liv og Død, enten maatte han eller de bukke under.

De Fremmede stod nogen Tid stille og saa sig speidende om. De havde opdagt Fodsporene, der førte ned mod Teltet, og syntes at raadslaa om, hvorledes de bedst skulde nærme sig dette. Først slog de de Vøffelstind, hvori de var indhyllede, tilbage, trak sine syldte Pilefoggere frem og spændte sine Buer, derpaa fjernede de sig noget fra hinanden og gik hver til sin Side i en stor Bue ned imod Teltet. De friske Spor mellem Strømmen og Teltet blev omhyggeligt undersøgte, og det lod til, at de var tilfredse med sine Observationer. Det var tydeligt, at de bildte sig ind, at deres Offer befandt sig derinde og at han sov, siden det var saa stille derinde. De stillede sig derpaa op hver paa sin Side af Teltet og sendte hver 5 Pile derind. Aldrig havde den ulufselige Baldwin følt sig stærkere knyttet til Livet end i dette Dieblit, da han useilbarlig vilde være bleven dræbt af de 10 Pile, der trængte ind i Teltet, hvis han ikke havde været saa forsigtig at trække sig tilbage. Det gjaldt nu fremfor Alt at bevare sin Ro og ikke at overile sig. Et Feilskud kunde let blive fordærligt for ham. Pawmierne var paa sin Side ogsaa yderst forsigtige. De hørte endnu ikke en Lyd og vidste endnu ikke, hvorledes det stod til inde i Teltet. De lyttede og lyttede.

Endelig lagde En af dem sin Bue og greb sin Tomahawk, lagde sig ned og søgte at frembringe en Nabning, hvorigjennem han kunde titte derind. Hans Ledfager stod imidlertid bag ham med Buen spændt og parat til at understøtte ham. Baldwin fandt Dieblittet beleiligt til at anbringe et Stød. Han spændte altsaa Hanen og lagde an. Lyden heraf var imidlertid nok til at bringe begge Pawmierne til at studse; den af dem, der stod op, fik Die paa Baldwin, men for sent; i samme Dieblit trykkede Baldwin af og ramte ham lige i Brystet, han faldt og udstødte saa ynkelige Strig, at det gik Baldwin gennem Marv og Ben. Den anden Wilde var oppe med et Spring, men en Ladning store Jagt, der ramte ham lige i Ansigtet, dræbte ham paa Stedet.

At Wölhhausen saaledes havde nedlagt begge de to Fiender, var kun steet, fordi det var nødvendigt; hans egen Sikkerhed fordrede det. De to Pawmier havde tilstrækkelig tydelig vist, hvad de førte i sit Skjold. Havde endog blot den En af dem fundet Leilighed til Flugt, vilde det ikke have feilet, at han jo den næste Dag havde faaet hele Pawmier-Stammen paa Halsen. Han var dog ingenlunde hyggelig tilmode ved Synet af de to faldne Fiender og endnu mindre ved Tanken om det Arbejde, der nu forestod ham, før at han kunde skjule det Skete. Det var altsaa i en temmelig forsvølet Stemmning, han ladede sit Gevær paany og nærmede sig de to Legemer, der laa udstrakte paa Jorden. Det gjorde ham hjertelig ondt at høre paa, hvorledes den, der var saaret i Brystet, laa og jamrede sig, og efter at have vendt den døde Pawmier, hvis lemlesteede Træk indgjød ham Rædsel, med Ansigtet om mod Jorden, nærmede han sig sagte den Saarede og gjorde sig Umage for at lade ham forstaa, at han havde Medlidenhed med ham, og at han vilde hjælpe ham. Han havde istand at indhulle ham i Vøffelstind, bære ham ind i Teltet, pleie ham og se at vinde hans Hengivenhed.

Den Wilde laa og vred sig, Tænderne kneb han sammen, og hans Dine stød Lyn gennem de lange sorte Haar, der hang ham ned over Ansigtet. Baldwin troede, at det var lykkelig for ham at blive forstaaet og glædede sig allerede ved Tanken om, at han skulde komme sig, og at han i ham skulde faa en Kammerat og Selvforsørger i sin gruelige Ensomhed. Den Saarede viste med sin venstre Haand ned paa den høire Arm, der laa i en fordreiet Stilling under ham. Trostfyldig og uden at ane noget Dødt brøiede Baldwin sig ned over ham for at befri hans Arm, men pludselig vækker den Wilde sin Tomahawk frem, som han holdt skjult under sig og stød 10 Gange efter Brystet paa sin Fiende. Han ramte imidlertid ikke, thi Baldwin parerede Svødene af med sin høire Arm, og den Wilde udaandede snart. Saaledes stod nu Baldwin ganske alene igjen i den snebedækkede Ørten, alene med to Lig.

Imidlertid var det blevet mørkt, og Alvene begyndte hylende sin Kunde. Det var en skrækkelig uhyggelig Nat, der nu paafølgte; Baldwin luffede ikke et Die, men sad hele Natten med Pistolen i Haanden og skjød af og til nogle Stund for at holde de paatrængende Ulve borte. Saa snart det blev Dag, gjaldt det at faa de to Lig stæffet bort og overhovedet at faa udflettet hvert Spor af den blodige Daad, for at ikke andre omsireisende Indianere skulde kom-

me og opdage, hvad der var skeet. I deres Belter, som han løste af, og hvori han fandt nogle Stykker tørret Kjød, der kom ham vel tilpas, slæbte han dem En for En ned til Strømmen, og der kastede han dem gennem et Hul ind under Isen, overladende til Strømmen at føre dem videre bort. Udenfor Teltet, hvor begge Parnierne vare faldne, tændte han et Baal, der skulde skaffe Blodpletterne saaledes bort, at ikke Ulvene skulde kunne lugte dem. Næppe var det udbændt, før et nyt Snefald hyllede hele Pladsen ind i et stort uigjennemsigtigt Liglagen, og der blev intet Spor tilbage af denne forfærdelig uhyggelige Begivenhed — undtagen Erindringen, og den bidrog ikke til at hæve den stakkels Baldwins Sindstemning.

Tiden gik imidlertid sin ensformige Gang; det blev Kul, og Baldwin Möllhausen levede endnu. Hans Mand var bleven stiv, kold og ubevægelig som Naturen, der omgav ham; han haabede ikke mere, men fortvilede heller ikke, han betragtede Alt med en vis Sindero. Da Juleaften kom, kunde han dog ikke lade være at anstille tungfjindige Betragtninger over sin sørgelige Forfatning; gamle Barndoms-erindringer dukkede op i hans Sjæl og bragte ham ret til at føle den forfærdelige Modsetning mellem denne Juleaften og den, han havde været vant til at tilbringe i Festlighed og Glæde. Julen gik imidlertid ogsaa; det gamle Aar forsvandt, og det nye begyndte. Livet havde efterhaanden tabt alt sit Værd for den ulukkelige Möllhausen, og han troede sit Endeligt nær, da han en Dag i Begyndelsen af Januar laa under sine Tæpper og halvt i Søvn, halvt vaagen syntes at høre Fodtrin paa den frokne Sne udenfor Teltet. Han lyttede. Nei, det var ingen Skuffelse! En Hilsen i Indianernes Sprog naaede hans Øren. Han greb i Hast sine Vaaben og sprang op, men i det Samme blev han atter tiltalt, og denne gang paa Engelsk.

„Det er vist ikke nogen færdelig behagelig Tilberelse, De fører herude, min Kære“, sagde en gemhyllig Stemme.

Var det Folk fra den nærmeste Poststation, eller var det de Hvide fra Missionen, der endelig kom sin Broder til Hjælp? Ingen af Delene! Det var Indianere. De Kristne ved Missionen havde glemt sin Broder i Dikenen, men disse Hedninger, som de stræbte at ombende, kom ligesom den barmhjertige Samaritan i Evangeliet for at redde den stakkels Forladte. Det var ombvandrende Tægere med Squaws og Børn, en af de venskabeligstindede Indianerstammer, de saakaldte Ottowayer. De havde langt borte seet Røgen fra Teltet, og i den Tanke, at den enlige Beboer trængte til deres Hjælp, vare de komne hid. Den, der havde talt Engelsk, var Søn af en Indianerinde og en Hvid.

Disse brave Indianere bragte altsaa Möllhausen den længe ventede Hjælp. Alle de Sager, for hvis Skyld han nær havde tilsat Livet, bleve omhyggelig indpakkede. Den Vogn, som Baldwin havde maattet lade staa, dengang den sidste Hest var styrret, og som nu var ganske begravet under Sneen, blev gravet ud og sat i Stand. Teltet stod for fast i den frokne Jord og Sne til, at det kunde optages helt; det blev derfor affaaret langs med Sneranden. Da Vognen var læsset, spændte Kværterne og Drengene sig for den, og ledsagede af Mændene og af Baldwin traf de den muntert afsted til sin Hytteleir.

Næppe 6 Uger efter var Baldwin Möllhausen, takket være de brave Ottoway-Indianere, atter hos sine europæiske Venner; hans Vogn, fuld af Bagage, var i Sikkerhed, og selv var han atter kommen til Kræfter efter de overstandne Besværligheder.

Ovenstaaende Fortælling er et Uddrag af Baldwin Möllhausens Reiseerindringer, hvori han beskriver en Reise, som han i et videnskabeligt Viemed foretog, udsendt af de forenede Staters Regjering.

Det Indre af Jordkloden.

Spørgsmaalet om, hvorledes det ser ud i Jordens Indre, kan Videnskabsmændene ikke besvare. Man har ved Beregninger ment at være kommen paa det Nene med, at Jorden ikke er hul, og at dens Indre ikke bestaar af en overvætted tung Masse, medens man af haandgribelige Kjendsgjerninger er kommen til det Resultat, at Heden inde i Jordlegemet maa være betydelig. Ved Forsøg har man overbevist sig om, at Solvarmen ikke trænger langt ned under Jordstørpen, og i dybe Kjældere allerede er det næsten lige varmt Sommer og Vinter; de tjener derfor til at beskytte Fødevarer om Sommeren mod Forraadnelse og om Vinteren mod Frost. Graver man til en Dybde af 60 Fod, har man den samme Temperatur i de forskjelligste Lande, og der er ingen Forskjel mellem Sommer og Vinter eller Dag og Nat. Trænger man dybere ned, øger Varmen stedse paa, saa den for hver 130 Fod stiger en Grad. Vilde man bygge herpaa, vilde Heden 12 Mil nede i Jorden være 2000 Grader, hvilket vilde smelte de allerhærdigste Gjenstande. Det er imidlertid ikke afgjort, at Varmen virkelig voger i Forhold til Afstanden fra Jordstørpen; thi det er jo let tænkeligt, at Jorden besidder en vis Naturvarme, saaledes som Tilfældet er med et dyrt Legeme, hvis Overflade ogsaa er koldere end dets Indre, og hvor en Tiltagen af Varme ogsaa finder Sted, jo dybere man gennem Huden trænger ind i Legemet; desuagtet voger Varmen kun indtil en vis Grad, den saakaldte Blodvarme, som omtrent holder 30 R., og da stiger den ikke højere.

Hvorledes det end forholder sig, saameget er dog vist, at Varmen i Jordens Indre hyppig bryder frem paa Overfladen, og de varme Kilder, der opstiger af Jorden, Dampen og Flammerne, som udslynges fra ildsprudende Bjerge, saavel som Lava og smeltede Stene, vidner om, at i det Indre findes særdeles høi Varmetemperatur.

„For Sjemmet.“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning, udkommer 2 Gange om Aarsanden og koster \$1.50 Aaret i Forstud. Paa 6 betalte Exemplarer gives det 7de frit.

Adresse Drawer 24,

Decorah, Iowa.

Indhold: Alf Brage. — Lars Linderot. — Fjelderne og Kaffearte. — En Robinson i Dikenen. — Det Indre af Jordkloden.

Trykt hos B. Anundsen, Decorah, Iowa.